

List

Revija za
kulturna in
druga
vprašanja
Občine
Šoštanj
in širše.

Vse poti vodijo na...Smrekovec!

Intervju s Tomom Drolcem,
na strani 14

4

26

29

38

ISSN 1581-8373

Poštnina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XIX
ŠT. 1
30. JANUAR 2015
1,60 EUR

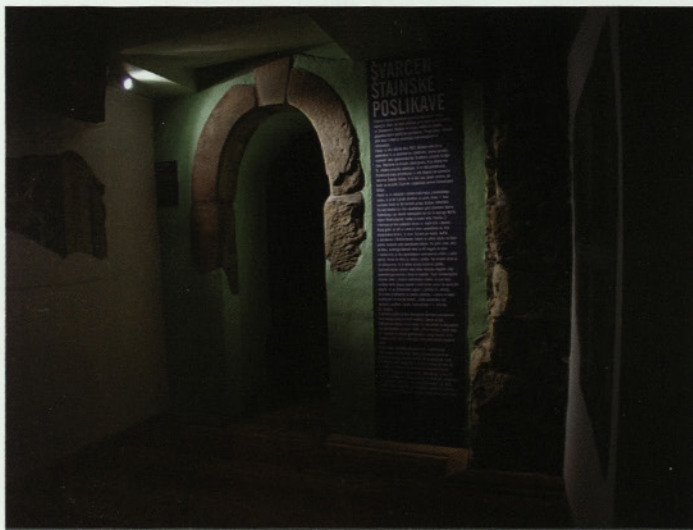
PRVI RAZPISI OBČINE ŠOŠTANJ str. 4
PORTRET DUNJE TINAUER str. 26
LETO ZAKLJUČILI S KONCERTOM str. 29
BARVITO V NOVO LETO S ŠOLO ZDRAVJA str. 38

Štirideset let od porušenja župnijske cerkve v Družmirju

Letos mineva natanko štirideset let od porušenja župnijske cerkve sv. Mihaela v Družmirju. Pred rušenjem cerkev ni bila strokovno dokumentirana in tudi med rušenjem niso bili ohranjeni vsaj arhitekturno pomembni in povedni deli stavbe, npr. kamnoseški členi.

Le zagnanosti in osveščenosti zbirateljev se imamo zahvaliti, da je ohranjenih vsaj nekaj materialnih ostankov te stavbe. V nadaljevanju prispevka predstavljam kamnite člene iz šmihelske cerkve, postavljene v portal v Muzeju Velenje.

Posamezni ohranjeni deli kamnitega loka so last Zvoneta A. Čebula. Prezentirani so kot rekonstrukcija portala na Velenjskem gradu, v sklopu zbirke Med romaniko in barokom – Šaleška dolina med 10. in 17. stoletjem.

Rekonstrukcija portala, datiranega z letnico 1490. Iz zbirke Med romaniko in barokom – Šaleška dolina med 10. in 17. stoletjem. Zbirka Muzeja Velenje na Velenjskem gradu. Foto: R. Poles.

Kako je prišlo do te najdbe iz 15. stoletja? Cerkev Sv. Mihaela je bila ena od štirih vikariatnih cerkva škalske prafare. Morala je biti zelo stara, saj je že okoli leta 1200 stala v Šoštanju njena podružnica, trška cerkev sv. Mohorja in Fortunata. Cerkev sv. Mihaela je bila postavljena v zaselku Družmirje, ki so ga še leta 1309 zapisali kot Tresimir, kasneje pa kot Stresimir¹. Družmirska cerkev (rekli so ji tudi cerkev »šmihelvske fare«) na ugrezninskem območju je bila porušena v začetku marca 1975.

Rušenje družmirske cerkve pred štiridesetimi leti ostaja v spominu domačinov. Šoštanjski zbiratelj Zvone A. Čebul² se spominja miniranja cerkve v dveh poskusih in traktorjev, ki so nato ruševine odvažali mimo njegove hiše nekam v Ravne za gradbeni material pri utrjevanju ceste. Takrat se je s svojim avtomobilom znamke Citroën Ami zapeljal k ruševinam.

Odpeljal je okrog trideset kosov: nekaj kamnov, ki so bili očitno del portala, kamnit krstnik (včasih naj bi imel železen pokrov), tri železne okenske dekorativne mreže, eno od dveh kamnitih uteži ure z letnico 1864, kos rebrastega oboka, segmente gotskih kamnitih okenskih okvirjev in del domnevno romanskega portala. Zaradi teže tovara se je zbiratelju ukrivil spodnji nosilni del avta, pa še delavci so ga menda z nejevoljo gledali, ker jim je zmanjšal količino »nasipnega« materiala za cesto.

Nekateri »rešeni« kamni so bili po pojasnilu zbiratelja del nekdanjega cerkvenega portala. Pri eni od prezidav cerkve naj bi bili uporabljeni kot gradbeni material, saj menda ta portal ni bil več viden v cerkvi ob

porušenju. Iz teh kamnov je bila nato narejena rekonstrukcija portala, prezentirana v zbirki na Velenjskem gradu. Rekonstruiran portal sestavlja pet kamnov. Trije tvorijo lok; srednji od teh je sklepnik z vklesano letnico 1490 (po mnenju zbiratelja Čebula 1420).

Sklepnik rekonstruiranega portala z letnico 1490. Iz zbirke Med romaniko in barokom – Šaleška dolina med 10. in 17. stoletjem. Zbirka Muzeja Velenje na Velenjskem gradu. Foto: R. Poles.

Ob cerkvi sv. Mihaela je bilo nekdaj tudi pokopališče. Tesno mimo južnega vogala pokopališča je vodila »črna pot« – pešpot, posuta z lešem iz šoštanjske tovarne usnja. Potekala je iz Družmirja proti mestu Šoštanj.

Po tej poti se je zbiratelj Čebul neke noči vračal iz popoldanske službe v velenjski termoelektrarno proti domu. Bilo je ob točno ob enajsti uri in tik ob pokopališčem zidu Takrat se je zbudil spomin na strašljivo zgodbo iz otroških dni, ki so jo o cerkvi sv. Mihaela pred drugo svetovno vojno pripovedovali starejši:

Včasih se je ponoči iz cerkve v Družmirju slišal trušč. Točno ob polnoči so cerkev iz bližnjega pokopališča ali pa kar iz tamkajšnje kostnice prikolovratili mrtveci. Bili so okostnjaki. Z ramen so si sneli lobanje in z njimi v cerkvi kegljali, da je votlo ropotalo po vsej ladji. Za keglje pa so postavili kosti. Glasno kotrljanje lobanj je tudi otrokom nagnalo strah v kosti.

Družmirje leta 1961. Župnijska cerkev sv. Mihaela, Slomškov dom, pokopališče, pod njim »črna pot« (označeno) in začetek vasi. Reprodukcijska fotografija iz zbirke Zvoneta A. Čebula.

¹ Poles, R. et al: Sakralna dediščina Šaleške doline. Založništvo Pozoj, Velenje 1998, s. 344.

² Pripovedoval v januarju 2015.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Kritične pripombe na vsebino ali obliko Lista bodo dosegle svoj namen le, če jih boste posredovali ustno ali s kratkim sporočilom na telefon 041-987-634, ali na e-naslov peter.rezman@gmail.com.

Vodenje redakcije

mag. Milojka Bačovnik Komprej

Jezikovni pregled

ZUK Rezman

Oblikovanje, prelom strani

Media Center, Marko Gorjup s.p.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Naklada

700 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 2a (februar 2014), pošljete najkasneje do 4. februarja 2014 na elektronski naslov:
list.revija@gmail.com

Foto naslovnice: Amadeja Komprej

Ilustracije na zadnji strani:
vrtec Biba Šoštanj

Vila Mayer	2
Naša občina	4
Rajko Zaleznik, pobuda	9
Po sledi govoric	10
Arhitektura	12
Intervju	14
Napovednik	20
Dogodki in ljudje	22
Društva	24
Portreti mladih Šoštanjčanov	26
Zaznavanja	28
Podoba kulture	29
Cerkev	31
Rod Pusti Grad	32
Vrtec	33
Razdvojeno srce	34
Zgodba	36
Šport in rekreacija	38

OBČINA ŠOŠTANJ

UPRAVA

Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, na podlagi 21. in 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (UL RS št. 94/2007-UPB2, 27/2008-odl. US, 76/2008, 79/2009, 51/2010, 40/2012-ZUJF), Odloka o proračunu Občine Šoštanj za leto 2014 (Uradni list občine Šoštanj št. 8/2013), in 4. člena Pravilnika o dodeljevanju nepovratnih finančnih sredstev za izgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav za obstoječe stanovanjske objekte v občini Šoštanj v obdobju 2012 do vključno 2017 (Uradni list Občine Šoštanj, št. 1/2012) objavlja

JAVNI RAZPIS za dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za izgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav v občini Šoštanj za leto 2015

I. PREDMET RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje dela stroškov nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav v velikosti do 50 populacijskih enot.

II. SPLOŠNI POGOJI SOFINANCIRANJA

1. Upravičenci do sofinanciranja so fizične osebe, ki so lastniki stanovanjskih stavb v občini Šoštanj in sicer na območjih izven aglomeracij, znotraj katerih se predvideva izgradnja javne kanalizacije.

2. Čistilna naprava mora zadostiti naslednjim tehničnim zahtevam:

- čistilna naprava mora biti izdelana v skladu z enim od standardov: SIST EN 12566-1, SIST EN 12566-2, SIST EN 12566-3, SIST EN 12566-4 ali SIST EN 12566-5 in iz katere se v skladu s temi standardi odvaja očiščena odpadna voda neposredno v površinsko vodo, kar se dokazuje z ustreznim a testom oz. certifikatom. Na spletni strani Zbornice komunalnega gospodarstva je objavljen seznam nekaterih MKČN, ki izpolnjujejo kriterije. (http://www.gzs.si/slo/panoge/zbornica_komunalnega_gospodarstva/55005),
- čistilna naprava mora imeti kot gradbeni proizvod izjavo o skladnosti, da ustreza standardom iz prejšnje alineje in je izdelana v skladu s predpisom, ki ureja potrjevanje skladnosti in označevanja gradbenih proizvodov,
- za čistilno napravo mora biti izdelana ocena obratovanja, iz katere mora biti razvidno, da je obratovanje male komunalne čistilne naprave v skladu z določbami Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav.

3. Pogoji za dodelitev sredstev za sofinanciranje gradnje MKČN so:

- da stanovanjski objekti, ki se bodo priključili na MKČN ležijo v občini Šoštanj na območjih izven aglomeracij, znotraj katerih se predvideva izgradnja javne kanalizacije,
- da MKČN zagotavlja čiščenje komunalne odpadne vode za stanovanjske objekte, zgrajene na podlagi gradbenega dovoljenja oz. v skladu z veljavno zakonodajo,
- za obstoječe objekte se štejejo stanovanjski objekti, za katere so bile MKČN zgrajene od 01.01.2014 dalje.

4. Višina sofinanciranja MKČN za posamezno stanovanjsko hišo znaša 1.000,00 EUR, višina sofinanciranja MKČN za povezovanje več stanovanjskih hiš na eno čistilno napravo znaša 1.000,00 EUR po stanovanjski hiši, vendar največ do 50% investicijske vrednosti MKČN z vključenim DDV. V primeru izgradnje skupne MKČN je nosilec investicije lastnik zemljišča, na katerem bo zgrajena skupna MKČN.

III. VIŠINA RAZPISANIH SREDSTEV

Sredstva za sofinanciranje so zagotovljena v proračunu Občine Šoštanj, pod proračunsko postavko **15022008, OB126-11-0021**, Sofinanciranje malih čistilnih naprav, v višini 40.000,00 EUR.

Sredstva se dodeljujejo upravičencem po vrstnem redu prispelih popolnih vlog, do porabe proračunskih sredstev tekočega leta za ta namen. Upravičenci, ki so podali popolne vloge v tekočem letu in zaradi porabe sredstev niso sklenili pogodbe o sofinanciranju, imajo ob ponovni prijavi na razpis prednost pred ostalimi prijavitelji.

IV. ROK IN NAČIN ODDAJE VLOG

Vloga za sofinanciranje mora biti podana na predpisanem obrazcu »Vloga - prijavi obrazec -sofinanciranje MKČN«. Kandidati jo lahko dobijo na sedežu Občine Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj oziroma na spletni strani Občine Šoštanj: www.sostanj.si.

V primeru povezovanja lastnikov več stanovanjskih hiš na skupno čistilno napravo, morajo vsi lastniki posamezne stanovanjske hiše, priključene na skupno čistilno napravo, podati skupno vlogo za sofinanciranje, medsebojna razmerja pa urediti s posebno pogodbo. Vloga se šteje za popolno, če je k vlogi priložena vsa v vlogi zahtevana dokumentacija.

Kandidati lahko oddajo vloge do vsakega zadnjega delovnega dne v mesecu. Odpiranje vlog, ki ni javno, se bo izvajalo do 10. dne v mesecu. Kandidati lahko vloge vročijo osebno na sedežu Občine Šoštanj ali jih pošljejo priporočeno po pošti na naslov: »OBČINA ŠOŠTANJ, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj.«

Vloga z zahtevano dokumentacijo mora biti oddana v zaprti kuverti s pripisom:
»RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE MKČN – NE ODPIRAJ«.

V. POSTOPEK OBRAVNAVE VLOG

Postopek vodi komisija, ki jo s sklepom imenuje župan. Komisija v roku 15 dni od obravnave vlog pripravi seznam upravičencev in upravi občine posreduje predlog za dodelitev proračunskih sredstev.

Uprava občine v upravnem postopku z odločbo odloči o dodelitvi proračunskih sredstev. Zoper odločbo je možna pritožba županu. Po izdani odločbi mora upravičenec na Občino Šoštanj predložiti zahtevek za dodelitev sredstev za izgradnjo MKČN skupaj z zahtevanimi prilogami.

Po predložitvi zahtevka se z upravičencem sklene pogodba o dodelitvi nepovratnih sredstev in ostalih medsebojnih obveznostih in pravicah. Nakazilo sredstev se izvrši na osebni račun upravičenca v roku 30 dni od podpisa pogodbe.

VI. NADZOR IN SANKCIJE

Če se ugotovi, da so bila sredstva porabljen za drug namen, ali da so bila dodeljena na podlagi neresničnih podatkov oz. je prejemnik prekršil druga določila pogodbe, je občina upravičena zahtevati vračilo dodeljenih sredstev s pripadajočimi zamudnimi obrestmi.

VII. DODATNE INFORMACIJE

Kontaktna oseba za dodatne informacije v zvezi z razpisom je Simon Usar, telefon: 03 89 84 347; e-mail: simon.usar@sostanj.si

Številka: 354-0008/2015

Datum: 13. 1. 2015

ŽUPAN OBČINE
Darko MENIH, prof., l.r.

Na podlagi 10. člena Zakona o Športu (Uradni list RS, št. 22/98), 7. točke Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 24/00, 31/00), Pravilnika za sofinanciranje športa v Občini Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 3/11-UPB2 in 7/11), Odloka o proračunu Občine Šoštanj za leto 2015 (Uradni list Občine Šoštanj, št. 1/15) in Letnega programa športa Občine Šoštanj za leto 2015 (Uradni list Občine Šoštanj, št. 1/15) Občina Šoštanj objavlja

JAVNI RAZPIS za sofinanciranje športa v Občini Šoštanj za leto 2015

I. Za sofinanciranje športnih programov iz občinskega proračuna lahko kandidirajo naslednji izvajalci športnih programov:

- športna društva, ki opravljajo športno dejavnost na področju Občine Šoštanj,
- zveze športnih društev, ki jih ustanovijo športna društva in imajo sedeže na območju Občine Šoštanj,
- zavodi za področje vzgoje in izobraževanja,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirane za opravljanje dejavnosti na področju športa, s sedežem v Občini Šoštanj.

Športna društva in njihova združenja imajo pod enakimi pogoji prednost pri izvajanju nacionalnega programa. V skladu s sprejetim proračunom in letnim programom športa Občine Šoštanj za leto 2015 so sredstva za šport v odstotkih v občinskem proračunu za leto 2015 naslednja:

Program	Proračunska postavka	Namen	Proračun 2015 v %
	1805	ŠPORT IN PROSTOČASNE DEJAVNOSTI	
	18059001	Programi športa	100,00
1	18051001	Športna vzgoja otrok, mladine in študentov	21,50
2	18051002	Športna rekreacija	8,06
3	18051003	Kakovostni šport	47,01
5	18051004	Šport invalidov	0,40
6	18051005	Izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov	3,69

7	18051006	Založniška dejavnost	0,67
9	18051017	Spremljanje pripravljenosti športnikov in svetovanje treninga	1,34
10	18051007	Velike mednarodne, državne, medobčinske in občinske športne prireditve	6,72
11	18051008	Informacijski sistem na področju športa	1,21
12	18051009	Delovanje društev in športne zveze	9,40

Zato se s tem razpisom razpisuje sofinanciranje za naslednje vsebine po nacionalnem programu športa v RS:

- 1 – Športna vzgoja otrok, mladine in študentov,
- 2 – Športna rekreacija,
- 3 – Kakovostni šport,
- 4 – Šport invalidov,
- 5 – Izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov,
- 6 – Založniška dejavnost,
- 7 – Spremljanje pripravljenosti športnikov in svetovanje treninga,
- 8 – Velike mednarodne, državne, medobčinske in občinske športne prireditve,
- 9 – Informacijski sistem na področju športa,
- 10 – Delovanje društev in športnih zvez.

II. Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prijavitelji na javni razpis:

1. da imajo sedež v občini Šoštanj,
2. da aktivno delujejo vsaj dve leti na področju občine Šoštanj,
3. da so registrirani v skladu z zakonom,
4. da imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za realizacijo načrtovanih športnih aktivnosti,
5. da imajo urejeno evidenco o registriranih tekmovalcih (velja za izvajalce kakovostnega športa), članstvu ter plačani članarini (velja za športna društva in športne zveze) in ostalo dokumentacijo, kot to določa zakon o društvih,
6. redno dostavljajo občini programe dejavnosti s področja športa, podatke o članstvu, poročila o realizaciji programov in doseženih rezultatih, kopijo zaključnega računa ter druge zahtevane podatke,
7. da nimajo narave vojaških bojov in podobno,
8. izpolnjujejo ostale pogoje v skladu s kriteriji za sofinanciranje programov.

Posamezni izvajalci športnih programov lahko s svojimi programi za proračunska sredstva lokalne skupnosti po posameznih vsebinah kandidirajo na posameznemu razpisu le enkrat.

III. Izbrane programe bomo sofinancirali na podlagi Pravilnika za sofinanciranje letnih programov športa v Občini Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 3/11-UPB2 in 7/11) in na podlagi sklenjene pogodbe o sofinanciranju športnih programov med Občino Šoštanj in izvajalcem.

IV. Rok za predložitev prijav in način predložitve: rok za prijavo programov je **do petka, 13. marca 2015, do 12. ure**. Prijave na enotnih obrazcih pošljite v zaprti kuverti na naslov: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, s pripisom "javni razpis – Sofinanciranje LPŠ v Občini Šoštanj za leto 2015". Prijav, poslanih po roku, ne bomo upoštevali.

Enotne obrazce za prijavo in ostalo razpisno dokumentacijo dobite v tajništvu župana, Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj in na spletnih straneh Občine Šoštanj: <http://www.sostanj.si>.

Prijava mora biti dana na obrazcih naročnika. **Obrazci morajo biti v celoti izpolnjeni; ne pozabite na obvezne priloge (na dnu vsakega obrazca je navedena obvezna priloga, ki spada k posameznemu obrazcu)!**

Obvezen del prilog so tudi poročila in dokazila o izvedenih športnih programih za leto 2014 za vse, ki poročil še niso oddali (tudi na predpisanih obrazcih).

K obrazcem za prijavo priložite kopijo bilance stanja za leto 2014 (lahko naknadno, vendar najkasneje do 31. 3. 2015) in druge zahtevane priloge. Vsi, ki bodo oddali nepopolne vloge, bodo pozvani k dopolnitvi.

V primeru nejasnosti se obrnite na kontaktno osebo Občine Šoštanj.

Občina Šoštanj bo sofinancirala programe v skupni višini največ 80 % zneska prihodkov posameznega društva iz leta 2014, ki so razvidni iz priloženih dokumentov.

Kontaktna oseba je Tjaša Rehar, tel. št. 03 / 898 43 15, e-naslov: tjasa.rehar@sostanj.si.

Vrednotenje prijav bo izvedla Komisija za vodenje javnega razpisa za sofinanciranje letnih programov športa v Občini Šoštanj, ki jo je imenoval župan Občine Šoštanj, v sestavi Janko Zacirkovnik (predsednik), Bernardka Bolha, Aleksander Kavčnik, Polonca Menih, Stanko Podvratnik, Tjaša Rehar in Tomaž Sinigajda.

Poročilo o vrednotenju športnih programov za posamezno leto s sklepom potrdi župan Občine Šoštanj. Prijavitelji bodo o dodeljenih sredstvih obveščeni predvidoma do konca maja 2015.

V. Z izbranimi izvajalci bodo sklenjene pogodbe o sofinanciranju športnih programov.

Številka: 671-4/2015

Datum: Šoštanj, 21. januar 2015

Darko Menih, prof.
Župan Občine Šoštanj

Prenova bivšega vrtca Lučka

Oktobra lani je svoja vrata odprl nov vrtec v Šoštanju. Z njegovim odprtjem so se spraznili objekti nekdanjih vrtcev, ki jim je potrebno dati novo namembnost in vsebino.

Občina Šoštanj je pristopila k pripravi projektov, s katerimi bomo prostore Brine in Barbke preuredili v stanovanja. Oba objekta sta bila že do sedaj delno namenjena stanovanjem, delno pa vzgojno-izobraževalni dejavnosti. Enoto Biba, ki je bila začasno za eno leto urejena v kulturnem domu (v prostorih bivše knjižnice), že uporablja glasbena šola in Zavod za kulturo.

Foto: arhiv Občine

Največja sprememba se obeta v Lučki. Objekt bo v prihodnje namenjen mladinskim dejavnostim, v njem bo urejen tudi hostel. Projekt je pripravil Gregor Gojčević, zajema pa predvsem najbolj nujno prilagoditev prostorov za nove dejavnosti. Svoje prostore bodo v njem dobili: Društvo tabornikov Rod Pusti grad Šoštanj, Planinsko društvo Šoštanj, Šaleški alpinistični odsek in Mladinski center Šoštanj. V delu stavbe bo urejen tudi spalni del, ki bo služil kot manjši hostel.

Predstavniki vseh štirih društev so sodelovali na usklajevalnih sestankih s projektantom in se strinjali glede nadaljnje razporeditve prostorov. Prav tako so se strinjali, da bodo dela, ki jih lahko opravijo, naredili sami. Posegi v stavbo ne bodo veliki, precej bo čiščenja, brušenja, beljenja. V osnutku letošnjega proračuna imamo za prenovo Lučke namenjenih 60.000 evrov.

V kletnih prostorih ostane kuhinja, saj je v celoti kvalitetno opremljena in pripravljena za uporabo. V pritličju bodo trije skupni prostor: bar, konferenčna soba in dvorana za manjše prireditve. Nadalje bo v tem delu tudi atelje in soba za tabornike. V nadstropju bodo imeli pisarne Planinsko društvo in Mladinski center, tam bodo prostori hostla, prava atrakcija pa bo alpinistična soba – mansardni prostor bo v celoti opremljen z oprimki.

Za nami je že prvi teden intenzivnega dela, člani vseh štirih društev so pridni, delovni in zelo strokovni. Med sabo odlično sodelujejo, kar je dober obet za kasneje, ko bodo v objektu potekale številne različne aktivnosti.

TJAŠA REHAR, UNIV. DIPL. NOV.,
VIŠJI SVETOVALEC ZA ODNOS Z JAVNOSTMI

Ustanovljen Strateški svet za razvoj jezer v Šaleški dolini

Gre tokrat res zares?!

V januarju je župan Mestne občine Velenje Bojan Kontič imenoval Strateški svet, ki se bo ukvarjal z razvojnim projektom »Jezera v Šaleški dolini«. Aktivnosti bo usmerjal in odobral strateški svet, ki je sestavljen iz večje skupine strokovnjakov. V Šaleški dolini so tri jezera (Škalsko, Velenjsko in Družmirsko), katerih potencial ni dovolj izkoriščen v smislu razvoja turizma ter drugih poslovnih priložnosti. Zaradi narave njihovega nastanka je še posebej pomembno, da bo nadaljnji razvoj območja dejavnosti trajnostno naravnan in da bodo okoljski, socialni ter ekonomski vidiki med sabo uravnoteženi in skrbno načrtovani. V letu 2014 je Mestna

občina Velenje (MOV) izdelala dokument z naslovom »Programska zasnova območja Velenjskega in Škalskega jezera«, v okviru katerega je bila za nekatere predele ob jezerih nastavljen zasnova novih dejavnosti in za nekatere od njih tudi pridobljeno gradbeno dovoljenje. Z namenom dopolnjevanja vsebin želijo pri MOV k sodelovanju privabiti čim širši krog strokovnjakov ter laično javnost tako iz lokalnega okolja kot tudi širše. To bi lahko bila priložnost za še celovitejšo obravnavo teh vsebin in bi se v obravnavo vključilo tudi Šoštanjsko jezero, saj je nastalo iz istih razlogov kot omenjena na vzhodnem in srednjem delu doline.

Čas je, da jezera v Šaleški dolini dobijo dodatne, nove vsebine in celovito obravnavo.
Foto Jože Miklavc

Novoustanovljeni svet bo pripravil več delavnic različnimi interesnimi skupinami, organizirali bodo mednarodno konferenco »Poslovne priložnosti, ki jih ponujajo jezera in objezerske površine v Šaleški dolini«, pripravili več srečanj s strokovnjaki iz Slovenije ter tujine, spoznali primere dobrih praks v sosednji Avstriji ter drugod, reševali težave povezane z lastništvom zemljišč idr. Z različnimi dejavnostmi želijo v prvem obdobju (letos?) pridobiti dovolj informacij, na podlagi katerih bi naj izdelali strateški dokument, za nadaljnje usmerjanje razvoja območja in si prizadevali pridobiti investitorje za načrtovane projekte.

JOŽE MIKLAVC

Novosti na področju osebnega dopolnilnega dela

1.1.2015 so začele veljati spremembe na področju osebnega dopolnilnega dela (v nadaljevanju ODD). Pravna podlaga za opravljanje ODD in vseh postopkov v zvezi z njim je Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/2014- v nadaljevanju zakon) in Pravilnik o osebnem dopolnilnem delu (Uradni list RS, št. 94/2014- v nadaljevanju pravilnik).

Posameznik, ki želi opravljati ODD, mora najprej opraviti pripravo ODD na Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). To trenutno lahko stori le osebno na upravni enoti, kasneje, po prenovi e- portala, pa jo bo mogoče opraviti s kvalificiranim digitalnim potrdilom preko spletnega portala AJPES.

Zakon in pravilnik delita dela, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo na dve skupini:

A: Prva skupina del, kjer je obveznost nakupa vrednotnic na naročniku storitve in kjer se dela ne smejo opravljati za pravno osebo, tuj pravni subjekt ali samozaposleno osebo. Ta dela so:

- občasna pomoč v gospodinjstvu, pomoč pri čiščenju stanovanja ali stanovanjske stavbe, vzdrževanje pripadajočih zunanjih površin;
- občasna pomoč pri kmetijskih delih;
- občasno varstvo otrok, pomoč starejšim, bolnim ali invalidom na domu, spremstvo oseb, ki potrebujejo nego;
- občasne inštrukcije kot pomoč pri izpolnjevanju šolskih ali študijskih obveznosti;

- občasno prevajanje ali lektoriranje;
- občasno izvajanje umetniških oziroma drugih kulturnih vsebin ob zasebnih dogodkih;
- občasna pomoč pri oskrbi hišnih živali na domu lastnika živali.

B: Druga skupina, kjer je obveznost nakupa vrednotnic na izvajalcu storitve in kjer se dela lahko opravljajo tudi za pravno osebo, tuj pravni subjekt ali samozaposleno osebo. Ta dela so:

- izdelovanje in prodaja izdelkov domače in umetnostne obrti v skladu z zakonom, ki ureja obrtno dejavnost, ki niso namenjeni zaužitju;
- izdelovanje, popravilo in prodaja izdelkov, ki niso namenjeni zaužitju in ki jih je možno izdelovati na domu pretežno ročno ali po pretežno tradicionalnih postopkih;
- nabiranje in prodaja gozdnih sadežev in zelišč v njihovi osnovni obliki;
- mletje žita, žganje apna ali oglja na tradicionalen način in prodaja.

Letni prihodek izvajalca ne sme biti višji od 5.948,64 EUR, pri čemer v posameznem polletju ne sme presegati **2.974,32 EUR** (tri neto povprečne plače iz preteklega leta v polletnem obdobju). Nadzor nad osebnim dopolnilnim delom opravlja Finančna uprava Republike Slovenije. Za opravljanje dela na črno s strani posameznika so predvidene globe v višini od 1.000 EUR do 7.000 EUR. Od 500 EUR do 2.500 EUR pa se kaznuje posameznik, ki ponuja ali oglašuje dejavnost ali delo, ki se šteje za delo na črno.

Pogoj za legalno opravljanje ODD je poleg priglasitve na AJPES-u tudi **vnapij pridobljena vrednotnica**, ki jo je od 1. januarja 2015 dalje mogoče kupiti na upravni enoti. V primeru del, ki se opravljajo za znane naročnike (dela pod točko A - storitve) mora vrednotnico kupiti naročnik ODD. V primeru del, ki se opravljajo za večinoma neznane naročnike (dela pod točko B - npr. izdelovanje izdelkov, nabiranje zelišč) pa mora vrednotnico kupiti izvajalec ODD sam.

Vrednotnica velja za koledarski mesec za posameznega izvajalca ODD. V primeru, ko posameznik večkrat na mesec npr. čisti pri istem naročniku, naročnik kupi eno vrednotnico. Če pa posameznik večkrat na mesec čisti pri različnih naročnikih, mora vsak naročnik zanj kupiti vrednotnico. V primerih ODD, ko je zavezanec za nakup vrednotnice izvajalec del sam (dela pod točko B), kupi le eno vrednotnico za koledarski mesec, v katerem opravlja delo. Če je vrednotnica plačana sredi meseca, velja od dneva pridobitve do konca aktualnega koledarskega meseca.

Vrednotnica je določena v višini 9 EUR. Od tega je 7 EUR namenjenih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (izračun je narejen tako, da je 1 vrednotnica približno 1 dan pokojninske dobe), 2 EUR pa sta namenjena za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Ne glede na navedeno lahko osebe, ki imajo na dan **31.12.2014** prijavljeno ODD po določbah prejšnjega Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/07 – uradno prečiščeno besedilo, 29/10, 57/12 in 21/13 - ZUTD-A) in Pravilnika o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/02), opravljajo ODD pod pogoji in na način, veljaven na dan **31.12.2014**, vendar se morajo ponovno prijaviti za opravljanje ODD na podlagi in pod pogoji novega zakona in pravilnika v šestih mesecih od začetka uporabe novega pravilnika, najkasneje do **30.6.2015**. V času do ponovne priglasitve lahko opravljajo le tista dela, ki so navedena v seznamu del starega pravilnika, za legalno opravljanje teh del pa v tem času ni potrebna vrednotnica oz. plačilo prispevkov za socialno varnost.

Vse dodatne informacije glede priglasitve osebnega dopolnilnega dela in pridobitve vrednotnic se lahko dobijo na Upravni enoti Velenje, III. nadstropje, soba št. 9, ali na telefonskih številkah: 03 8995 711 in 03 8995 712 ali 051 648 424 in 031 786 014.

Postopek priglasitve osebnega dopolnilnega dela in pridobitev vrednotnice je objavljen tudi na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: www.mddsz.gov.si.

Poročilo PP Šoštanj

Področje kaznivih dejanj:

16.12.2014 smo obravnavali kaznivo dejanje tatvine. Neznani storilec je učenki na osnovni šoli odtujil bundo. Starši so oškodovani za najmanj 30 EUR.

19.12.2014 smo bili obveščeni o poskusu vloma v trafiko 3dva v Šoštanju. Opravljen je bil ogled kraja kaznivega dejanja, za neznanim storilcem še poizvedujemo.

20.12.2014 je na interventno številko 113 poklicala lastnica lokala iz Šoštanja in prijavila pretep. Na kraju smo ugotovili, da je prišlo do pretepa med več osebami, pri tem pa so bili uporabljeni tudi nevarni predmeti. Udeleženci so bili v pretepu telesno poškodovani, vsi pa bodo svoje ravnanje zagovarjali na sodišču.

27.12.2014 je na interventno številko 113 poklical krajan Topolšice in prijavil vlom v stanovanjsko hišo. Z ogledom kraja in zbiranjem obvestil smo ugotovili, da je neznani storilec izkoristil odsotnost oškodovanca ter mu iz hiše odtujil denar in zlatino. Prijavitelj je oškodovan za najmanj 20.000 EUR.

31.12.2014 smo bili poklicani v Šoštanj, kjer je najemnica lokala ugotovila, da ji je neznani storilec, tekom noči poskušal vlomiti v lokal. Ob tem ji je neznani storilec povzročil za najmanj 300 EUR škode.

3.1.2015 smo intervenirali na naslovu v Lokovici, kjer je bil krajan nasilen do žene in hčerke. Po opravljenih razgovorih s prizadetimi je bil kršitelju izrečen ukrep prepovedi približevanja, svoje ravnanje pa bo moral zagovarjati na sodišču.

Na policijski postaji Velenje se je 3. 1. 2015 zgledil krajan Gaberk in naznanil kaznivo dejanje grožnje. Neznani storilec mu je po telefonu grozil z bombo. Za storilcem še poizvedujemo.

12.1.2015 smo v Florjanu obravnavali tatvino dizelskega goriva iz tovornega vozila. Lastnik je oškodovan za najmanj 600 EUR.

Istega dne smo v Topolšici opravili tudi ogled kraja kaznivega dejanja poskusa vloma. Neznani storilec je poskušal vlomiti v novogradnjo, pri tem pa lastniku hiše povzročil za najmanj 450 EUR škode.

14.1.2015 smo intervenirali v trgovini TUŠ v Šoštanju, kjer so pri tatvini artiklov opazili krajanko Šoštanja. Omenjeno smo nato izsledili, v postopku pa smo ji zasegli odtujene predmete.

Področje javnega reda in miru:

16.12.2014 smo bili obveščeni o prepiru v večstanovanjski hiši na Kajuhovi cesti v Šoštanju. Kršiteljci smo izdali plačilni nalog. Na istem naslovu smo intervenirali tudi dne 17. 12. 2014, kjer je ponovno prišlo do kršitve javnega reda in miru. Tudi v tem primeru smo kršiteljci izdali plačilni nalog.

20.12.2014 smo bili obveščeni o kršitvi javnega reda in miru na Železniški postaji v Šoštanju. Ob prihodu smo kršitelju izdali plačilni nalog.

1.1.2015 smo intervenirali v Šoštanju, kjer je prišlo do prepira med znankama. Svoje ravnanje bosta zagovarjali na sodišču.

Na področju cestnega prometa hujših prometnih nezgod nismo obravnavali.

Že dolgo znani anonimneži

Spodaj je objavljena pobuda uglednega občana Rajka Zaleznika, ki je bil v prvem sklicu Sveta občine Šoštanj član tega organa. Rajko je znan kot preudaren človek. Za mnoge je njegova preudarnost podobna plašljivosti ali skromnosti. Pa ne gre ne za eno, ne za drugo. Zato njegovih pobud, ki se včasih zdijo tudi nepotrebne, ne gre pozabljati. Pa se je nam, uredništvu Lista v obilici, včasih tudi nepomembnih prispevkov, zgodilo natančno to. Da smo njegovo pobudo skoraj pozabili. Na srečo ni pozabil g. Zaleznik. Zato je v svojem previdnem slogu povprašal, kako je s tem in premaknil zadevo naprej, kot se reče.

Seveda njegov zapis oziroma pobudo z velikim veseljem in vso odgovornostjo objavljamo. Še več, javno pozivamo strokovnjake, zgodovinarje, po domače »velenjske graščake«, kjer je sedež »našega« muzeja, da dokončno legitimirajo spisek, ki ga je z vso skrbnostjo in tudi

takrat v upravičenem strahu sestavil še eden skromen in tihi, a žal že pokojni Šoštanjčan, g. Detlef Tičer. Naj končno sežejo kakšno leto nazaj od drobnjarskega preučevanja udarniškega reguliranja Pake in na pol suženjske izgradnje komunističnega čudeža z nazivom novo Velenje.

Prvi del dolga do pobitih in pokojnih Šoštanjčanov je že izvedel omenjeni svet občine med prvimi sklepi in obljubami in nemalo zaslug za izpolnitev te svoje predvolilne obljube na volitvah za prvega šoštanjskega župana v Republiki Sloveniji nosi tudi g. Bogdan Menih. Sedaj, po dvajsetih letih pa je res že skrajni čas, da vsaj znani, pobiti »anonimneži«, poleg domnevne množice res neznanih žrtev, dobijo svoja imena in priimke, trajno vklesane v kamen, da jih bodo svoji rodovi, ki prihajajo, mogli počastiti, izraziti spoštovanje, spomin ali molitev za njimi. Vsi, ki smo kadarkoli iskali grob svojih sorodnikov moramo to razumeti, spoštovati in zastaviti svojo besedo za takšno temeljno civilizacijsko dejanje.

PETER REZMAN

Spominska plošča Šoštanjčanom

Pisalo se je leto 1995. Bila je nedelja 16. julija, ko je na severnem predelu Šoštanja okoli poldneva potekala komemoracija ob obeležju, ki simbolizira velik lesen križ in piramida iz pohorskega granita z napisom: 1945 – 1995 / ŽRTVAM POVOJNIH POBOJEV.

OBČINA ŠOŠTANJ

SVET OBČINE ŠOŠTANJ

št.: FP-01142/95
Šoštanj, 10. 7. 1995

1945 - žrtvam poveljnih pobojev - 1995

Svet občine Šoštanj je dne 22. 6. 1995 sprejel sklep, da se dne 16. 7. 1995 opravi počastitev obeležij na Goricah nad Šoštanjem, kot znak spoštovanja vsem žrtvam terorja po koncu II. svetovne vojne.

V nedeljo, 16. malega srpana 1995, bo v Šoštanju, v spomin žrtev poveljnih pobojev, ki so se zgodili po koncu II. svetovne vojne na Goricah nad Šoštanjem, komemoracija in blagoslov križa na Goricah.

Dogodki na spominski dan se bodo opravili po sledečem vrstnem redu:

10,00 sveta maša za vse žrtve poveljnih pobojev in spravo, v cerkvi Sv. Mohorja in Fortunata v Šoštanju;

10,45 telovska procesija do Marijinega spomenika v Šoštanju;

12,00 komemoracija in blagoslov križa na Goricah nad Šoštanjem.

Komisija sveta občine Šoštanj za postavitev obeležja na Goricah

Sklep Sveta Občine Šoštanj o komemoraciji pri obeležju pobitih leta 1945, po koncu vojne.

To je bil tudi spominski dan za žrtve s konca druge svetovne vojne. Spominjam se, da si je večina udeležencev tega dogodka poiskala senco pod mogočno lipo tik ob vodnem rezervoarju, ta je bil zgrajen leta 1931 za potrebe prvega javnega vodovoda v Šoštanju. Tako lipa kot rezervoar pa sta nema pričevalca dejanj, ki so se zgodili 23. maja, 1945 na

Ustreljeni občani - ke Šoštanja povojni 1941 z strani OZNe

Erhart Ivan	zasebni sedlar in tapetnik
Ferder Rudolf	zasebni mesar
Florjancič Ivan	zasebni trgovec
Grudnik Fani	gospodinja
Hofer Karel	delavec
Jelen Ivan	strojevodja
Kajba Friderik	zasebni urar
Kojc Alojz	zasebni vrtnar
Kosi Anton	zasebni trgovec
Novak Marko	uslužbenec
Orel Roza	zasebni bife
Petan Edmund	voznik
Petan Josefina	gospodinja
Peunik Neli	uslužbenka
Pirmanšek Ivan	zasebni trgovec
Pirmanšek Kristina	zasebna fotografinja
Plečerski Ivan	trgovec
Premelič Guido	zasebni trgovec
Roglovič Franc	uslužbenec
Skornšek Jože	grafikant, invalid
Tičer Rudolf	zasebni krojač
Vasle Ferdinand	delavec
Virbnik Franc	zasebni krojač
Želič Franc	zasebni klepar in vodovodni inštalater
Želič Marija	gospodinja
Želič Štefka	zasebna učiteljica klavirja

Spisek sestavil: Detlef Tičer, Matije Gubca 7, Šoštanj 63325

Fotokopija spiska pobitih Šoštanjčanov na goricah, ki ga je za bodoče rodove ohranil Detlef Tičer.

hribu imenovanem Gorice nad Šoštanjem, kjer je 26. Šoštanjčanov v neposredni bližini naših domov našlo svoj zadnji počitek. Bili so ustreljeni.

Na tej komemoraciji je spregovoril Bogdan Menih, zdravnik in takratni župan občine Šoštanj, ki je v svojem govoru poudaril, da druga svetovna vojna v spominu ljudi ne ostaja zapisana le kot obdobje okupacije, ampak tudi narodove razdvojenosti in bratomorne vojne. Molk trpinov na Goricah je bil glasen a morali so na to, da so opozorili nase, dolgo čakati. Preteklosti se spremeniti ne da, mogoče pa je nekatera dejanja na novo ovrednotiti. Razmišljanje me je vodilo po toliko pretečenem času v Pieteto, da bi tem ljudem posvetili spominsko ploščo. Pohvala komisiji za poveljne poboje in pravno dvomljive procese pri svetu občine Šoštanj, ki je leta 1995 postavila to spominsko obeležje pomembno pri poznavanju poveljne zgodovine.

RAJKO ZALEZNIK.

Tarča: Šesti blok (2.)

PIŠE: PETER REZMAN

V zadnji lanske številki Lista sem najaval nadaljevanje iskanja mnenj o na videz ozki in iz konteksta iztrgani izjavi dr. Roberta Goloba (*) v oddaji Tarča, dne 18. 12. 2014 na TV SLO 1. (Še vedno si jo lahko ogledate v internetnem arhivu RTV SLO.) Proti koncu oddaje je dejal:

»Sistem ni ogrožen in bo preživel, imamo pa dva problema. Prvi je likvidnostni problem, ki ga imata tako premogovnik, kjer je treba iti v zelo jasno zmanjševanje pravic in ima ga tudi HSE in tudi tam bo treba iti v zmanjševanje pravic. Jasno je pa treba povedati, da je to začasni ukrep, ker ta ukrep na dolgi rok ne daje pravega učinka. Drugi problem je strukturni.

Za moje pojme se bo zgodilo to, da je zaradi predimenzioniranosti bloka (TEŠ 6, op. p), 600 namesto 400 mega watov, na koncu prava proizvodnja v premogovniku ne bo več 4 milijone ton, kot je danes, ampak bo 3. To pomeni vsaj četrtino manj zaposlenih v premogovniku, in blok 5 bo po moje v treh letih zaprt, in to pomeni polovico manj delavcev v TEŠu.

Bolelo bo. To, da so blok 6 napačno projektirali, bo zdaj bolelo ravno Šaleško dolino. Zelo!

Lahko si sicer zatiskamo oči, da ne bo, lahko preživijo še leto ali dve več, na koncu bo bolelo.

Reši nas kaj? Čudež, da bi cene zrasle. Ne bodo. Cene ne bodo zrasle. Pogledajte kaj se s cenami dogaja na trgih. Obnovljivih virov bo čedalje več in treba se bo prilagoditi.

In mimogrede, v Sloveniji so cene za 20% višje, kot v Nemčiji. To pomeni da, če v Nemčiji preživijo proizvajalci z 20% nižjimi cenami, potem bomo morali tudi Sloveniji.»

Za komentar izjave smo prosili pet naslovov, do zdaj sta se odzvala samo dva in enega predstavljamo danes, druge bomo v prihodnjih številkah Lista.

Pred tem naj zabeležim, da sem ta članek pripravljal v soboto 10. januarja, v času ko so v Celju postavljali novo vodstvo stranke SD, ki ves čas samostojne Slovenije suvereno kroji usodo Velenjske kotline. Zato sem med pripravo članka še isti dan z zanimanjem prebral izjavo podpredsednika SD in velenjskega župana na kongresu, ko je kritiziral slovensko levico in tako pravzaprav prvič javno »priznal« to, kar poznavalci slovenske politike vedo ves čas, in sicer, da SD ni levičarska stranka, kljub takšni lastni oznaki, ampak je to politična stranka, ki je večino časa obstanka demokratične Slovenije, predvsem pa Velenjske kotline, ščitila vladno politiko vseh LDS vlad, v Velenjski kotlini pa je delovala ves čas samostojno in ščitila kapital-ske interese posameznikov, niti ne toliko »kapitala« kot takšnega.

Takole se je Bojam Kontič pridružil samokritično na kongresu:

»Sami smo naredili Združeno levico, (slovenske mladokumniste, op.p.), sami smo ji trasirali pot v parlament. Veliko težje bomo tej demagogiji in populizmu trasirali pot ven iz parlamenta.»

Torej smo se znašli v popolni pojmovni zmedi, ko bo SD, ki je zrasla iz tradicije bivše zveze komunistov, očitno napela vse sile, da bodo novopečene slovenske komuniste izgnali iz parlamenta.

Najbrž je videti, kot vse to nima nobene povezave, a moč velenjske politike je očitno na eni najnižjih točk v Sloveniji, saj Kontič na omenjenem kongresu kljub ofenzivni retoriki ni uspel ohraniti pozicije podpredsednika SD. Najbrž ni treba preveč ugibati, zakaj je padla cena velenjskim politikom na državni ravni.

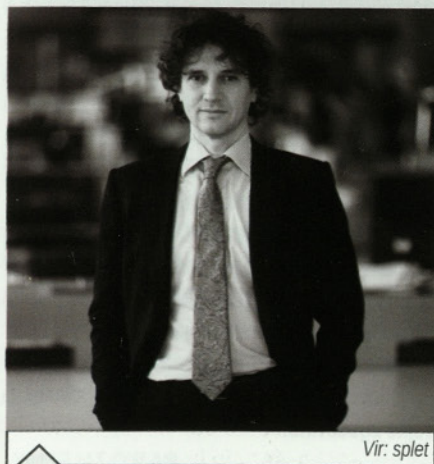
To na videz nima veze z državnimi investicijami v Republiki Sloveniji. Tako tudi ne z Blokom 6 TEŠ. Toda ob dejstvu, da bo SD pravzaprav prva, če ne celo edina politična elita, ki si bo pripisala vse zasluge za to, po njihovem uspešno investicijo, je to obenem tudi edino jamstvo, da bo ta zgolj na videz leva stranka, po vseh transformacijah minulih dvajset let, vseeno znala poskrbeti za vloženi kapital in po svojem vladnem vplivu znala izpolniti tudi vse obljube prebivalcem Velenjske kotline, ko nas je v navedeni oddaji Tarča dr. Robert Golob tako uspešno strašil, da nas bo ta investicija še zelo bolela.

Naša poslanka iz Velenjske kotline na listi SD in tudi podpredsednica Državnega zbora, gospa Andreja Katič, se je na vabilo odzvala in Golobovo izjavo komentirala takole:

»Premogovnik je del skupine HSE in likvidnostne težave je potrebno reševati v okviru celotne skupine, kamor so se v preteklosti stekali tudi dobički posameznih proizvodnih obratov. Stabilna oskrba Slovenije z električno energijo je v interesu države.

Dve milijardi evrov bo znašal skupni strošek za subvencije energiji iz takojmenovanih obnovljivih virov energije, torej investitorjem v sončne, veterne in bioplinke elektrarne, kogeneracije in male hidroelektrarne, tudi če ne priklopimo nobene elektrarne več. Skupaj proizvedejo okoli 5% letne proizvodnje elektrike v Sloveniji. Strošek na položnici za plačilo električne energije se je zaradi tega povečal za okoli 400 %. TEŠ proizvede okoli 30 % električne energije, v primeru neugodnih vremenskih razmer tudi do 50 %. V letu 2009 je v NIP 2 bila opredeljena višina investicije po tekočih cenah 1,424 mlrd evrov. Pomembna pa ni le proizvodnja, temveč

(/*) Dr. Robert Golob je diplomiral na Fakulteti za elektrotehniko leta 1989, magistriral tri leta pozneje, doktorski naziv pa pridobil leta 1994. Po končanem doktoratu je kot Fulbrightov štipendist gostoval na Georgia Institute of Technology v Atlanti, leta 1997 pa je postal docent na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani. Leta 1998 je bil imenovan za vodjo pogajalske skupine za Evropsko unijo za področje energetike; med letoma 1999 in 2002 je opravljal naloge državnega sekretarja za energetiko in sodeloval pri nastajanju ključnih zakonov iz energetike. Je avtor številnih znanstvenih objav in referatov s področja trgov, optimizacije virov energije in načrtovanja EES. Vodil je številne temeljnoraziskovalne in industrijsko-aplikativne projekte za potrebe elektro-gospodarstva Slovenije. Leta 2002 je ustanovil in postal direktor podjetja Istrabenz Gorenje (danes IG energetske sistemi). Dr. Robert Golob je izredni profesor na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani. V GEN-I, d.o.o., pa opravlja funkcijo predsednika uprave družbe.

Vir: splet

tudi opravljanje sistemskih storitev, ki jih nudi TEŠ elektroenergetskemu sistemu Slovenije, zlasti neprekinjeno zagotavljanje sekundarne regulacije, pokrivanje trapeza ter celo konične energije.

Polemike o pravi velikosti bloka 6 se vlečejo vse od njegovega začetka, mnenj o tem pa je vsaj toliko, kolikor je strokovnjakov – takšnih in drugačnih. Blok je bil zasnovan v času rasti gospodarstva, v času ko subvencije za obnovljive vire energije še niso porušile razmer na trgu električne energije in trgu emisijskih kuponov ter na podatkih o razpoložljivi količini premoga v Šaleški dolini.

Količina porabljenega premoga ni odvisna velikosti - moči bloka, temveč le od proizvodnje električne energije, ta pa od potreb po njej in njene cene, prodajne in proizvodne. Nižja kot je njena proizvodna cena, bolj je konkurenčna, več jo je možno prodati in z večjim izplnom. Glede na bistveno višji izkoristek novega bloka (in posledično nižjo proizvodno ceno) je torej pričakovati celo večjo proizvodnjo, kot če bloka ne bi bilo ali bi imel nižjo moč. Res je proizvodna cena novega bloka obremenjena z amortizacijo, a ta bi bila tudi v primeru bloka nižje moči ali nujne obnove obstoječih. Zaradi višjih specifičnih stroškov blok s 400 MW najbrž niti ne bi bil občutno cenejši.

Strinjam se z oceno, da bo obnovljivih virov vse več, vendarle naj bi se njihov delež ne povečeval več zaradi slabo preiščenih podpornih shem. EU se v sodelovanju z državami članicami trudi celovito urediti področje oskrbe z električno energijo, kjer bo delež proizvodnje iz obnovljivih virov še naraščal, vendarle ne na račun zanesljivosti oskrbe in stabilnosti delovanja elektroenergetskega sistema, torej tudi obratovanja elektrarn na fosilna goriva in nuklearne elektrarne.

Elektrika je namreč dobrina, ki je ni možno shranjevati (vsaj ne v večjih količinah). Proizvodnja mora slediti trenutni porabi. Pomeni, da mora biti v vsakem trenutku na razpolago nek vir za njeno proizvodnjo, torej razpoložljiva moč. To lahko v vsakem trenutku nudijo le elektrarne na fosilna goriva ali nuklearne elektrarne.

Napovedi o bodočih cenah električne energije so zgolj ugibanja. Cena je odvisna od mnogih dejavnikov, njihovo spreminjanje pa je skoraj nemogoče celovito oceniti. Napovedi o gibanju cen se tako precej razlikujejo in imajo obliko precej širokih pahljač. Iz izkušenj Italije pa sledi, da je uvoz električne energije običajno precej dražji kot lastna proizvodnja.

Srečno,
Andreja Katič, podpredsednica DZ RS
Poslanska skupina SD

»Naša« poslanka (SD) Andreja Katič se je tudi v slovenskem parlamentu aktivno vključila v reševanje problemov Bloka 6 TEŠ. Na Miklavžev večer lani je »Cerarjevi« vladi, ki jo tako stranka SD, kot njena poslanka Andreja aktivno podpirata, naslovila sledeča štiri vprašanja:

»Katera so največja prepoznana tveganja, ki imajo lahko za posledico unovčitev državnega poročstva?

Kakšne aktivnosti in ukrepe je izvedel HSE do sedaj in kakšni so predvideni bodoči ukrepi za preprečitev unovčitve državnega poročstva?

Glede na dane zaveze do bank posojilodajalk me zanima, kakšen vpliv imajo s strani HSE priznana prodajna cena električne energije in cena emisijskega

CO2 kupona za TEŠ, končna vrednost investicije blok 6 in datum končanja te investicije (PAC datum), priznana cena premoga iz Premogovnika Velenje za TEŠ na odločitev bank posojilodajalk o unovčitvi državnega poročstva?

Ali menite, da predstavlja s strani HSE spreminjanje cene električne energije in cene premoga v škodo TEŠ kršitev pogodbenih zavez do bank posojilodajalk?»

Na videz ta vprašanja nimajo povezave z usodo Velenjske kotline, a nesporno smo mi vsi postali v celoti odvisni od Bloka 6 TEŠ in njegove kapitalске donosnosti, od česar je odvisno odplačevanje kreditov za to investicijo in za kar »nas bo vse«, po mnenju dr. Roberta Goloba, še zelo bolelo.

V vidnem častiti nevidno - dvorec Gutenbüchel

Na lesenem balkonu, ki je podaljšek mojega mansardnega stanovanja, vedno neizmerno uživam ob pogledu ki se mi izriše v iztegnjeni kot panoramske slike. Ta zajema veduto od pobočja Skorna, sledi mu Sv. Križ, za njim mogočni Smrekovec, Uršlja gora, Sleme in vse do Forhteneka.

Danes, ko je vreme oblačno in vzdušje melanholično, so nizki oblaki prekrili hribe in okrnili pogled na pestro hribovsko veduto. Tako mi je ostal le obris v prvem planu. Na levi strani gozd, ki skriva prečudovit arhitekturni biser - Vilo Široko, sledi mu velika Poštajnerjeva kmetija, skrajno desno pa pogled na mogočen dvorec Gutenbüchel v Ravnah. Prav

slednji je tisti, katerega zjutraj prvo uzrem in je tisti, kateri bdi nad mano, ko grem k nočnemu počitku.

Priznam, sem zelo emocionalno navezna na opisane poglede, predvsem pa do arhitekture naših prednikov, zato se me propadanje stavb, ki so zgodovinskega pomena in imajo velik potencial, še toliko bolj dotakne.

BAROČNA MANIRA V VSEH POGLEDIH

Dvorec Gutenbüchel z okolico - parkom je tipičen primer baročne arhitekture. Stilsko sledi južnonemškemu in avstrijskemu baroku.

Skozi čas je zamenjal več lastnikov. Nam najbolj znana je družina Woschnagg.

Na rahli vzpetini, poraščeni z nekoč namensko izbranimi in eksotičnimi drevesi, izza krošenj dreves, danes diskretno opozarja nase z visokim rumenim stolpičem, ki se konča s prepoznavno obliko

Foto: Aleksander Kavčnik

baročnega zaključka - čebulaste strehe. Po pričevanju starih fotografij je bil njegov vizualni učinek v preteklosti teatralen in pompoz. Prav ta reprenza je bila bistvo takratne arhitekture. Monumentalnost, ki jo lahko zasledimo, se pokaže v parku in samem dostopu do objekta.

Tlorisu so v tem obdobju pripisovali velik pomen, postal je sam po sebi umetniško delo, poln globokih pomenov in simbolne moči. Kljub temu, da se v baroku začno zanimati za oblike, kot sta elipsa in parabola, se strogost ne izgubi, povsod se kaže v obvezni simetriji. Simetrijo najdemo tako na fasadah, tlorisu objekta, detajlih, itd... Najbolj izrazita pa je ravno v tlorisu baročnega vrta.

Kljub tej maniri so se baročni kompleksi vedno skrbno vključevali v naravno okolje in ga niso degradirali.

V primeru dvorca Gutenbüchel je simetrija še posebej poudarjena v obliki dramatičnega zunanega stopnišča, ki povezuje dva parka in je nakazan kot jasna glavna simetrijska os (sever-jug), ki razpolovi obe polovici vrta. To je tipičen primer, ki nakazuje moč in status takratnega lastnika graščine.

Park pred dvorcem je zaradi terena in dostopa razdeljen na tri višinske nivoje. Z različnimi višinami ustvarja zgodbo, če želite dramo.

Spodnji del, najnižjo teraso doživimo kot lahkoten začetek. To je vrt, oblikovan v omejeni, geometrijsko urejeni baročni maniri. Sredi vrta je manjša fontana s štirimi stebri, oblikovana v takratni aktualni formi.

Na vrtu oz. na fontani je bil ob obisku tete, takratnih lastnikov, ki je živela v Franciji, postavljen tudi maketni model Eifflovega stolpa. Ta je viden na ohranjenih razglednicah in fotografijah takratne podobe dvorca.

Primer postavitve modela vsekakor priča in potrjuje teatralnost in pripadnost statusu takratne kulture, pomembnosti in načina življenja.

Celoten kompleks dvorca je omejen z ¹ balustradno ograjo in posameznimi ² postamenti, na katerih so bile nameščene kovane, polkandelabske luči.

Prav tako na stopnišču, kjer pot obiskovalca doživi vrhunec - obiskovalec je med vzpenjanjem ves čas v napetosti in pričakovanju. Vizualno deluje stopnišče precej nepremagljivo in monumentalno. A dejansko so razmerja stopnic oblikovana za lahek korak, s posameznimi podesti. Ko se vzpenjamo po širokem parkovnem stopnišču, se do zadnje stopnice zgodba ne razvije, šele ko jo premagamo, se pred nami pojavi čudovit baročni park in podoba dvorca v vsej svoji veličastnosti.

Zasaditev dveh velikih dreves ob vhodu v zgornji vrt in zadržan pozdrav dveh (od štirih) ³ grifonov nas popelje do fontane. Sredi nje je kip dečka s labodom. Ob žuborenju baročne fontane, se čas ustavi, prav tako pogled na fasado dvorca.

Pročelje dvorca je členjeno v pravih razmerjih, ki so temelj teorije lepega. Fasada vsebuje vse tipične elemente takratnega obdobja. Pri tem je potrebno poudariti, da je barok v Sloveniji imel v posameznih primerih manjši odpor do visokega baroka, kar se dekorativno kaže kot odpoovedovanje patetičnemu okrasju, namesto tega pride na njihovo mesto skoraj pretiran nežno naturalističen dekorativni stil.

Na fasadi razberemo členitev v simetrični razporeditvi. Tako sta na vsaki strani ločena dela, desni je posebno poudarjen s stolpom in vhodno ložo. Vhodna loža pa nagovarja obiskovalca s portalnim lokom, nad katerim sta nameščeni skulpturi v podobi fantka in deklice, delo Ivana Napotnika.

Glavni poudarek na fasadi je izmaknjen sprednji, pritlični oziroma sredinski ⁴ rizalit, ki se zgoraj zaključi v teraso.

Tloris dvorca označuje osrednje stopnišče, ki deluje kot galerija in povezuje etažne prostore, v katerih je najpomembnejši prav salonski prostor, ki se nahaja v omenjenem sprednjem rizalitu in ima lep pogled na vrt.

Streha se zaključi v šotorasto obliko in ima na simetrični fasadni liniji izzidek - nastrešnico, katero na obeh stane obdajata tipično baročni, polžasto zaviti ⁵ voluti.

VSEM V PODUK - ČISTA PATETIKA!

K dvorcu spada še lesena senčnica, vrtovi za dvorcem in nekoč ras-

linjak ter konjušnica s pripadajočimi gospodarskimi objekti, lociranimi ob vznožju hriba.

Žal je двореc že pred časom izgubil krasen bazen, ki je bil postavljen levo od pobočja. Ne tako daleč nazaj pa je izgubil tudi vratarnico, ki je bila odstranjena zaradi večje vidljivosti in varnosti na odseku ceste Šoštanj - Ravne. Večje vidljivosti in varnosti z rušitvijo objekta nismo pridobili, izgubili pa smo meni (in mogoče še komu), pomemben del zgodovine.

Odlična fotografija dvorca, avtorsko delo Aleksandra Kavčnika, je izbrana z namenom, saj je v njej ujeta vsa zgodba arhitekture z vsemi atributi in karakteristikami.

Zgodbe baročnih dvorcev v Sloveniji tonejo v propad. Nekoč veličastne zgradbe, kasneje zaradi velikih stroškov vzdrževanja le še kot domovi za ostarele in kot oddelki psihiatričnih bolnišnic. Danes še vedno ponosne stojijo a žal s pridihom grenkobe, kajti samo vprašanje časa je kdaj se bodo sesule same vase.

Sprašujem se, ali smo Slovenci res tako mačehovski do svoje dediščine in kaj bomo pustili v poduk zanamcem?

Premalo se zavedamo kakšen potencial imajo zgradbe s tako visoko kulturo. Vsi se nekako otepajo prenove starega, ne zavedajo pa se, da je življenje in bivanje v takšnih stavbah veliko bolj kvalitetno kot v novih, zidanih iz umetno pridelanih in hitro sušečih materialov. Da o sami umeščenosti v prostor, podobi in zasnovi ne govorim.

Vsekakor bi moral biti двореc Gutenbüchel v ponos Šoštanja, ne pa da je danes zavarovan s ograjo in strogo prepovedanim vstopom.

Optimistično ter naivno verjamem in se trudim vzbuditi v ljudeh vsaj malo zdrave pameti in kulturne zavesti, da ni vse staro nujno potrebno podreti in da ni vse novo nujno dobro.

Tako radi potujemo po svetu, kjer občudujemo primere dobrih praks tujih mest in narodov. Vedno pa spregledamo tisto, kar je pri takšnih praksah velikega pomena oziroma se do tega obnašamo kot, da se nečemo naučiti ničesar dobrega.

Nikakor ne smemo v našo kulturo vnašati tujih vzorov, nujno pa je da se seznanimo in poglobimo v izkušnje, po kakšni poti so ti dobri vzori nastali ali drugače, kako prodati in predstaviti dobro idejo oziroma projekt.

Žal smo Slovenci na tem področju postavljeni še daleč pred začetkom.

Naj bo zgornji članek uvod v nov, prenovljen koncept »našega Lista«, kjer bomo temo arhitektura usmerili zgolj v lokalno tematiko.

Bralce Lista ter ostale občane, vljudo vabim k sodelovanju in soustvarjanju člankov na temo arhitekture.

S kolegico, prav tako arhitektko - Urško Delopst, vas bova po novem nagovarjali v duhu dobrih in posebnih arhitekturnih rešitev ter prenov objektov.

V kolikor menite, da je vaša stavba, stanovanje ali le del tega nekaj več, nekaj drugačnega in dobrega v smislu arhitekturne rešitve, vas vabiva, da naju na to opozorite in naju povabite na ogled objekta. Radi bi ljudem približali lokalne posebnosti in s tem ohranili tipiko in značilnosti, da bodo lahko vzor ostalim.

O svoji nameri naju lahko obvestite preko uredništva ali na telefonski številki: Mateja Kumer 041 / 736 - 268 in Urška Delopst 040 / 313 - 360.

Sodelovanje z vami se zelo veseliva.

SLOVAR

¹ balustradna ograja - ograja, ki je sestavljena iz okroglih ali oglatih stebričkov, pogosto močno zaobljenih in profiliranih.

² postament - podstavek

³ grifon - krilati lev; bajna žival z levjim telesom ter orlovskimi krili

⁴ rizalit - izstopajoči del zgradbe

⁵ voluta - polžasto zaviti stavbni člen

MATEJA KUMER MAG.INŽ.ARH.

Ni ga čez notranje zadovoljstvo

Tomo Drolec

Tale intervju bi rada ponovila. Postavila na novo. Preoblikovala vprašanja iz: Kaj je Tomo Drolec, v Kdo je Tomo Drolec. Res bi rada to storila!

A po drugi strani, če verjamemo, da je bistvo očem skrito, boste pozorni bralci iz odgovorov na vprašanja Kaj je Tomo Drolec, (upravnik koč na Smrekovcu, alpinist, turni smučar, jadralni padalec, inštruktor, Kamničan in Šoštanjčan, kolesar, prijatelj, gorski reševalec, gasilec, oče, partner, višinski vzdrževalec, ljubitelj narave, človek), dobili tudi odgovor na osnovno vprašanje, ki si ga zastavimo o sočloveku; Kdo je?

Začniva pri vaši zadnji dejavnosti, kjer ste širšemu krogu ljubiteljev gora postali znani kot upravnik koč na Smrekovcu. Kako dolgo »varujete« najvišji vrh v občini Šoštanj?

Decembra 2013 sem prevzel koč, tako, da zdaj dobro leto.

Že nekaj let pa živite v Šoštanju. Koliko?

Kakih sedem let je že minilo, odkar sem tu. Delo me je pripeljalo v Šaleško dolino, zaljubil sem se in danes sva tu skupaj z mojo Romano.

Rojeni ste pod Kamniškimi planinami, kolikor vem prav v Kamniku? Mogoče na kratko poveste kaj o vaši družini?

Najprej smo res živeli v Kamniku, vendar sta starša zgradila hišo v Šmarci pri Kamniku, to je kakih 4 km ven iz mesta. Tako, da sem bil od šestega leta naprej Šmarčan.

Starša sta bila zaposlena v Titanu, saj veste, včasih so vsaka vrata imela Titanovo ključavnico.

Oče je bil vzdrževalec, mama kontrolor kakovosti. Sploh oče je bil je bil velik planinski navdušenec, zato smo šli pri mojih sedmih letih prvič v hribe in sicer na Komno. Mogoče je to malo neobičajno, saj smo imeli Kamniške planine tako rekoč na dlani. Iz hiše smo jih videli kar skozi okno, pa vendar je bil moj prvi planinski izlet Komno. Od takrat naprej sem stalno težil kdaj gremo spet v hribe in tako sva z očetom imela kar nekaj skupnih tur. Naše domače planine sva prehodila po dolgem in počez, včasih se nama je pridružila tudi mama.

V osnovno šolo najbrž v Kamnik....potem pa?

Prvi štirje razredi na Duplici (vas med Šmarco in Kamnikom), slaba dva kilometra peš vsak dan. Pot iz šole je bila polna raziskovanj in doživetij, pot ki sem jo lahko opravil v pol ure, se je dostikrat zavlekla na dve uri in več. Danes bi bilo to nemogoče, takrat je bilo to nekaj normalnega, ker staršev ni tako skrbelo, samostojnost je bila del vzgoje.

Od petega do osmega razreda sem šolo res obiskoval v Kamniku, tja sem se vozil z lokalnim avtobusom. V srednjo šolo sem se odpravil na Elektro v Ljubljano, kajti v družini so bili sami tehnični poklici, pa je bila to kar logična izbira.

Ko sem odslužil Jugoslovanski ljudski armadi v Bohinjski Beli, kjer sem bil alpinistični inštruktor, sem opravil diferencialne in sprejemne izpite za pravo, vendar je bil študij prezahteven za nekoga, ki je želel vsak prosti trenutek izkoristiti za plezanje ali jadralno padalo. Tako sem se po nedokončanemu prvemu letniku odločil, da bom bolj resen v alpinizmu in pa jadralnem padalstvu (smeh).

Ja, kot je znano, ste zelo zgodaj vedeli, da je šport vaš način življenja. Bi rekli, da ste že pri sedemnajstih vedeli kaj je adrenalin?

Ja, pri sedemnajstih sem se že vpisal v alpinistično šolo. Težko sem dobil podpis staršev, s pretvezo, da bom samo malo bolj po brezpotjih hodil in da kakšna dodatna izkušnja ne škodi. A že naslednje leto sem imel največ vzponov med pripravniki v AO Kamnik.

Foto: Amadeja Komprej

Kdo vas je navdušil za alpinizem?

Pokojni prijatelj Iztok iz Šmarce me je spravil na mladinski odsek PD Kamnik, kjer sem hitro postal načelnik, malo tudi zaradi tega, ker se je starejša generacija odpravila v alpinizem. Po dveh letih sem šel tudi jaz za njimi...

Kako bi lahko opisali ta klic gora, kot radi rečemo, ali potrebo po osvajanju vršacev?

To mi je pa najtežje. Verjetno imaš to v sebi. Kot sem omenil, me je že prvi izlet v Julijce zastrupil, da sem stalno sanjal o osvajanju vrhov. Že mama je vedela, da me mora nagnati v hribe, če sem bil preveč siten doma. Da se skuliram. Ko sem se preselil v Šoštanj, se nekaj časa nisem tako intenzivno potikal po hribih (smeh). Takrat sem se spremenil, enostavno to nisem bil več jaz. Ko sem odkril Smrekovec, ki je prijeten hribček za na hitro, sem se spet našel...

Vaša alpinistična pot je zelo bogata. Se še spomnite kakšnega zgodnjega vzpona?

Spominov je veliko, vsak vzpon ima svoj čar, tako da ne verjamem, če sem sploh kakega pozabil. Verjetno bi znal za več kot tri četrtnine vzponov našeti tudi osebe s katerimi sem bil v navezi. Morda je bil vsaj eden omembe vreden Čopov steber v severni steni, kjer smo plezali hkrati dve smeri: jaz in Tomaž (Humar) Helbo s Čopom, prijatelja pa konkretno lažjo smer Skalaško z Ladijo. Nekje na sredini, na Gorenjskem turncu se smeri srečata, tam smo bili dogovorjeni za malico. Midva s Tomažem sva bila konkretno hitrejša, tako, da sta prijatelja, ki sta bila kasneje na vrhu, narobe sklepala, da sva midva že izplezala iz stene. Ker so bili to

eni drugi časi, smo imeli s seboj samo eno čelno lučko. Petzlova lučka je namreč stala takrat 50 nemških mark, za nas je bilo to celo premoženje (midva sva bila še srednješolca). No, da se vrnem k bistvu: mogočni Čopov steber postane najtežji tik pod vrhom, tako da sva midva zaostala za prijateljskima v lažji smeri, onadva pa sta imela edino razsvetljavo v nahrbtniku. Ko sta prišla na dogovorjeno mesto srečanja sta sklepala, da sva midva kljub dogovoru da se počakamo, odšla v dolino. Medtem pa sva midva bila v najtežjem delu pod robom stene. Ko sva izplezala, se je počasi pričelo mračiti, hitro sva ugotovila da bova sestopala po čisti temi brez vsake luči. Na srečo je bila jasna noč, vendar brez lune, tako da je bilo temno kot v rogu. Tisto noč sva torej v temi sestopila po najtežji planinski poti s Triglava. Planinci jo poznajo kot pot čez Plemenice, notri je kar nekaj metrov jeklenice in klinov, vse sva delala na otip in nekako srečno prikolovratila do doline, oziroma do koč v Vratih. Tam naju je v svitu čakalo še dodatno presenečenje. Prijatelja sta z edinim avtom odšla domov. Iz doline vrat sva dobila »štop« do Bleda od tam pa z avtobusom v Kranj. V Kranju na drug avtobus za Ljubljano, iz Ljubljane spet z avtobusom v Kamnik. Doma pa se je štorija šele začela. Starši so vedeli da sva šla plezat za dva dni, tako da niso bili v skrbeh, seveda, dokler jih ni poklical eden od prijateljev in povedal da se nisva vrnila iz Triglavske stene in da sta sprožila iskalno GRS akcijo. Ko sem pričel domov se je žlahta že počasi zbirala za pogreb! Še danes je v zgodovinskem zapisu GRSja napisano da sva bila pogrešana, vendar sva sama prišla domov...

Kar nekaj imen ste omenili, kot so Čopov steber, Skalaška z Ladjo in Gorenjski turnc, lahko razložite?

Alpinisti smo perfekcionisti, kar je za nekoga kup kamenja in skal, so za nas smeri, po katerih je nekdo preplezal steno in vsaki smeri damo ime, potem pa še poimenujemo kako značilnost v smeri sami.

Kaj pa Himalaja? Kdaj ste jo obiskali?

Himalajo prvič leta 1999, z odpravo na Daulagiri.

Foto: Osebni arhiv Toma Drolca

Mogoče kaj več o odpravi s Tomažem Humarjem?

Kot rečeno, sem bil zraven, ko se je Tomaž lotil solo vzpona, bila je prva slovenska, katera je bila medijsko podprta z internetom. Takrat še svetovni splet ni bil tako razširjen. Sponzorji so nam napovedovali, da nas ne bo nihče spremljal. Samo Mobitel je verjel v nas. Ko smo se vrnili, so vsi vedeli za Tomažev vzpon. Od takrat so vsi hoteli imeti internet, še starejši (smeh).

Sama odprava je bila pa za nas, kateri smo bili spremljevalci, izjemno naporna, ne toliko v smislu hoje, kot v logističnem smislu. Najprej smo se sicer s helikopterjem odpravili pod severno steno, kjer nas je član ameriške odprave najprej vprašal po sponzorjih. V bazni camp so vsi prišli peš. Tam smo Cene Berčič iz Kamnika, Stipe Božič iz Splita, skupaj s Tomažem pripravljali zanj umik s hriba. Tomaž je imel v planu preplezati južno steno, sestopiti pa na severno stran. Postavljali smo višinske tabore, torej šotore, kateri bi služili Tomažu pri sestopu. Tam sem dosegel tudi svoj višinski rekord okoli 6.900 metrov nad morjem. Ker so bili helikopterski prevozi predragi, se je del ekipe s helikopterjem preselil na južno stran, ostali pa smo se odpravili peš. Iz višine 4.900 m smo se spustili v dolino na 2.400 m. Tam smo se ponovno vzpeli na 4.500 m, kjer smo gotovili, da ni normalne poti. Morda bi alpinistični del odprave s plezanjem prišel do južnega dela, vendar smo imeli s seboj zdravnico, novinarje in nosače...

A odprava se najbrž ni zaključila na tej točki?

Tomaž se je odločil, da nas vse pošlje nazaj v dolino, saj je imel v mislih solo vzpon, torej smo bili samo balast... V planu je imel tudi, da mu z Cenetom prideva čim višje nasproti, ko doseže vrh. Prinesla bi mu sveže zaloge hrane in plina in to po vzhodni strani. A ko sva s Cenetom štartala nasproti, se je izkazalo, da je pot izredno nevarna in zahtevna. Velike ledeniške razpoke globoke po 50 m in več, tako da bi bilo prezahtevno za utrujenega Tomaža. Zato sva se s Cenetom odpravila nazaj v dolino in v severno bazo. Kar trekerji naredijo v petih dneh, sva midva z nadčloveškimi naporji v dveh. Nosača katera sta nama nosila del opreme, sta naju po prvem dnevu zapustila, kajti bilo je preveč zanju. Tako sva otovorjena kot muli prikrepila v bazni tabor. Medtem sva se tako oddaljila od ostalih, da sva izgubila vezo z radijskimi postajami. Ekipa v dolini in tudi Tomaž so napačno sklepali, da sva jo podurhala v dolino. Kasneje mi je Lado, ki je bil v dolini povedal, da sva bila tisti dan vse drugo samo človeka ne. Ko sva prišla iz radijske sence, pa največja junaka, ker sva bila še vedno na poti proti Tomažu. V taboru ena smo tri tedne nazaj pustili spalne vreče, tako da sva se z lažjimi nahrbtniki odpravila iz baznega tabora. Na enki pa veliko razočaranje, medtem ko nas ni bilo, je bil snežni vihar, polomilo je vse šotore, spalnih vreč ni bilo, odnesli so jih šerpe v dolino. Severno stran so zaradi smrti Američanke namreč zapustile vse odprave. Na koncu odprav imajo šerpe nalogo čim več odnesti v dolino, torej so odnesli tudi mojo spalno vrečo.

To pa je bilo več kot samo neprijetno presenečenje.

Ja. Na enki se je Cene takoj lotil krpanja šotora, jaz sem pa šel proti dvojki Tomažu nasproti. Takega objema, kot sem ga doživel od prijatelja, ki je bil na solo vzponu in spustu že deseti dan, nisem doživel nikoli več. Srečno sva se skupaj spustila do Ceneta. Ker ni bilo spalke, sem preživel najhladnejšo noč v življenju. Termometer se je spustil na minus dvajset, potlej pa nisem več gledal nanj. Spal nisem niti sekunde.

No, take dogodivščine človek zagotovo nikoli ne pozabi. Za večino ljudi je neverjetna. Čestitke! Kaj pa druga odprava?

Tudi druga odprava je bila s Tomažem Humarjem na Nanga Parbat leta 2003. Če je Daulagiri v Nepalju je Nanga v Pakistanu. Druga religija, drugačni ljudje, oboji prijazni, vendar se vidi razlika. Nanga Parbat ima še mogočnejšo steno kot Daulagiri. Prvi dan, ko smo prišli pod steno in sem videl ta tri kilometrski zid, sem Tomažu rekel, da je nor če misli to preplezati. Potem pa sem dobil cmok v grlo in solze v oči in do večera, ko sem se odpravil spat, nisem mogel govoriti z nikomer več. Na tej odpravi

smo imeli smolo z zdravjem in vremenom. Po Mesnerjevi smeri, (kjer sta se vzpela brata Mesner), smo zopet pripravljali spust za Tomaža, vendar nam ni nikakor uspelo, tako da tega leta niti ni poizkusil vstopiti.

Foto: Osebni arhiv Toma Drolca

Vsekakor tudi lepa izkušnja, ki vas veže tudi na spoznavanje tega dela sveta. Mogoče rečeva še kaj o sami deželi, ljudeh, religiji?

Nepal je izjemno lepa dežela s prelepimi in visokimi gorami, imajo pa preveč smeti in izredno onesnažen zrak v Katmanduju. Ljudje so izjemno prijazni, morda včasih malo vsiljivi, vendar si samo želijo zaslužiti kako Rupijo. Kadar se spomnim na njih vidim, da naša recesija vseeno ni tako huda, samo pomagati si moramo med seboj. Budistična vera mi je bila zelo všeč, ne komplicirajo tako kot rimokatoliki, tam molijo za njih zastavice, molilni mlinčki, ki jih zavrtiš, ko jih zaobideš, obvezno po desni strani. To prinaša srečo.

Na drugi strani pa je Pakistan, tudi lepa dežela polna nasprotij in pa tudi visokih gora. Ljudje so tudi tam prijazni, vendar tisti kateri se ukvarjajo z turizmom, ostali pa gledajo tuje postrani, ne marajo zahodnjakov, ker jih mi ne razumemo. Za njih smo samo nepotrebni bogatuni, kateri se norčujemo iz njih. Religija je tam muslimanska, tudi ne uči nič slabega, vendar pa vemo kako grdo jo nekateri posamezniki izrabljajo za terorizem.

Bi še šli tja?

V Nepal bom še šel, nisem še prišel na noben vrh tam, ki bil omembe vreden, verjetno ne bo ravno osematisočak, ali pač... Bom pa šel tudi na prijateljev grob pod Lantang Lirungom. Pakistan me za enkrat ne zanima.

Kaj pa drugi vrhovi, tisočaki. V tujini kakšen poseben za vas?

Veliko jih je, iz Grossglocknerja bi rad smučal, nisem še bil na Materhornu, vendar je to tako oblegan hrib, da si ne želim v gužvo. V gore sem začel zahajati zaradi prvinskosti in miru, kar je v današnjih časih redkost. Triglava prav ne maram avgusta in septembra, ker se mi zdi, da vsi, ki takrat niso doma ali na morju, so pa na Triglavu.

Kje se potem dobro počutite doma? Kam radi plezate?

Savinjske in Kamniške so zakon, preden sem postal oskrbnik koč, sem se velikokrat odpravil na Smrekovec, ker je tako priročen za nekoga iz Šoštanja. Pozimi so mi Julijci všeč, ker če že srečaš koga, je na turnih smučeh in vriska kot ti!

Je aktivno članstvo v gorski reševalni službi posledično alpinizmu, ali ga ne pogojuje?

Ko sem se jaz včlanil v GRS je bil pogoj, da si tri leta izprašan alpinist, danes so člani GRS tudi drugi ljubitelji gora, pogoj je, da so pripravljeni pomagati.

Koliko časa ste že član gorske reševalne službe?

V Kamniku sem se včlanil leta 1990.

Zadnje čase ste član Koroške gorske službe. A princip delovanja najbrž ostaja isti. Zakaj tudi vi zagovarjate prostovoljstvo v vrstah, kjer ljudje tvegajo življenje?

Princip je na žalost isti, čas nas je že malo pofural, čeprav smo za to krivi sami. Ko se mladi reševalci navdušujejo nad funkcijami v GRS, so še prav usmerjeni, ko pa pridejo do funkcij, se pa sprijaznijo s sistemom. Ne, ne zagovarjam prostovoljstva za vsako ceno, mislim, ne mislim, vem, da bi profesionalna ekipa bolje oddelala svoje delo. Medtem ko se prostovoljni reševalci nabiramo skupaj, bi se profesionalna ekipa s helikopterjem peljala že na pomoč. Čas v tem primeru šteje. Trenutna organiziranost je čisto zgrešena. Nekaj mladih, zagnanih posameznikov bi morali zaposliti za primerno plačo, zadaj pa bi morali stati prostovoljci s številčnejšo ekipo za primere iskalnih ali večjih akcij. Gasilci so nam lahko vzor, imajo profesionalne ekipe in prostovoljce.

Mala ekipa s helikopterjem bi na našem področju naredila večino dela, vendar nas slovenska fovšija drži pri starih nazorih. V Bovcu na primer, imajo več akcij oz. reševanj na dan. Tam so prisotni jadralni padalci, planinci in kajakaši, ne vem, do kdaj bodo prostovoljci in pa njihovi delodajalci zdržali tak tempo. Pa da ne bo samo negativno, obstajajo ljudje ki so pripravljeni sredi noči vstati, odhiteti na pomoč, to šteje! Imel sem nekaj prijateljev, ki so odhiteli na pomoč, pa so sami izgubili življenje. Ostale so žene, otroci, vprašaj se, zakaj! Pa vendar to je to, pomagali so ljudem v stiski, to je veliko notranje zadovoljstvo, ki ga profi ob mali plači morda ne bi tako občutil, kot prostovoljec z velikim srcem.

Vodite evidenco kolikokrat ste šli v akcijo, kot vi pravite?

Morda ne tolikokrat, kolikor bi si želel. Večkrat se mi je zgodilo, da se zaradi moje aktivnosti in oddaljenosti od dogodka nesreč, nisem mogel odzvati klicu na pomoč.

Upam vseeno, da so bile večji del uspešne?

Na začetku sem imel kar nekaj prenosov trupel v dolino...ni mi bilo fajn. Me je kar potrla. Ko gledaš mladega, adrenalina željnega turnega smučarja ali lednega plezalca naloženega v krsto, te stisne pri srcu, rečeš si, a je bilo treba?

Raje obnoviva kakšen prijeten spomin.

Spominov je veliko, najlepši pa so tisti, ko pride človek na postajo GRS in te počasti in se ti zahvali za življenje; občutek, ki ga ne moreš opisati.

Foto: Osebni arhiv Toma Drolca

V okviru meseca požarne varnosti ste predlani izvedli vajo reševanja iz občinske stavbe. S katero ekipo ste sodelovali?

S svojo ekipo, katera je bila dežurna na gradbišču bloka 6 ves čas gradnje; smo kar nekajkrat priskočili na pomoč. Sem ponosen, ker smo pomagali, da se je projekt Bloka 6 zaključil brez smrtnih žrtev. Delovali smo tudi preventivno, z nasveti.

Foto: Osebni arhiv Toma Drolca

Tako imenovana »vaša ekipa« je najbrž vezana na vaše delo?

Tako je. Povezal sem moje izkušnje z deli na višini in moje delovanje v GRS. Sestavil sem ekipo, na katero sem še danes ponosen.

Delo na višini ali višinska dela, najbrž niso za vsakega. V kakšni fizični in psihični pripravljenosti mora biti človek, da hodi po robu-dobesedno?!

Ne zdi se mi, da hodimo po robu. Naše delo temelji na osnovi izkušenj z vrhno tehniko, trudimo se, da težko dostopna dela naredimo kar se da varno. Res pa je, da to zahteva dobro psihofizično kondicijo, kar pa nam ni težko, saj imamo prosti čas za treninge.

Mogoče malo opišete kaj pomeni vaše delo? Tudi izkušnje z domačimi dimniki (TEŠ)

Na dimniku bloka 5 sem preživel skoraj eno leto, saj je toliko trajala san-

acija. Še danes, ko se vračam v Šoštanj, se zazrem nanj z neko nostalgijo, bili smo enkratna ekipa, nikoli nismo pozabili po šihu iti skupaj vsaj na kako pijačo ali debato, kljub temu, da smo bili pred tem skupaj deset ur. Danes se tega manjka, bili smo ekipa, ki je držala skupaj.

Ste delali tudi v tujini?

Nekaj malega, kljub vsemu sem raje lokalci (smeh).

Že veliko časa je v vašem življenju prisotno tudi jadralno padalstvo.

Jadralno padalstvo je pa žal zgodovina. V Kamniku sem imel trgovino in šolo jadralnega padalstva skoraj deset let, izšolal sem čez sto jadralnih padalcev. Jadrali smo z društvom Polet, tudi na Kanarskih otokih. Po vojni v Bosni sem naredil kar nekaj tečajev v Mostarju in Sarajevu, bil sem tisti ki sem zanesel jadralno padalstvo v BiH, posameznikom sem pomagal pozabiti grozote vojne.

Bi želeli na to temo povedati še kaj več?

V BiH me je povabil župan Mostarja in to na otvoritev začetka obnove mostarskega mostu. Prvotna misel je bila, da bi skupaj s prijateljem pristala na platoju, kamor so kasneje zlagali kamenje dvignjeno iz Neretve (ideja, da bi most, ki je bil med vojno porušen zgradili nazaj z istim kamenjem). Ocenili smo, da je to le prenevarno, zato sem samo sodeloval na otvoritvi. Smo pa čas koristno izrabili za tečaje jadralnega padalstva. Zato sem bil povabljen tudi v Sarajevo, kjer smo tečaje izvajali na Bjelašnici. Po določenem času sem to opustil.

Vsekakor spet zanimiva izkušnja. A kot vem, ste »doma« tudi v drugih športih.

Ko je alpinizem malo popustil in sem zajadral v padalstvo, sem spoznal ljudi, ki so se ukvarjali s kajakaštvom in ljudi, ki se ukvarjajo z gorskim kolesarjenjem. Kajak me spremlja že več kot dvajset let, gorsko kolo imam, seveda jih menjam, v garaži že 26 let.

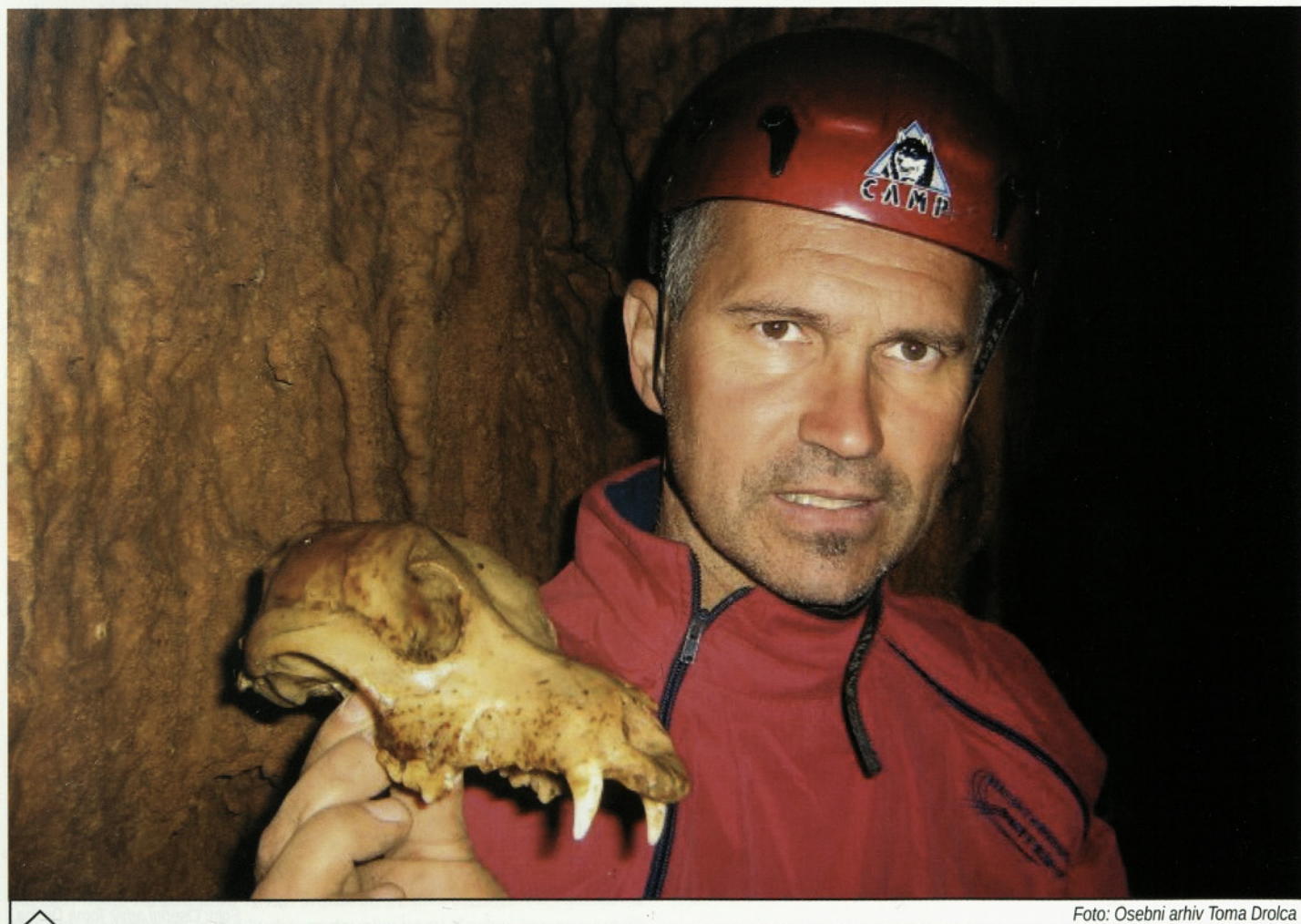

Foto: Osebni arhiv Toma Drolca

Pa reciva nekaj še o vaših pustolovščinah na vodah. Koliko jih je, kje?
V zadnjem času sem kar nekaj skupin popeljal na rafting na Neretvo in Taro.

Preveslal sem vse slovenske reke katere so primerne za ta šport. Največkrat Sočo in Savo Bohinjko. Leta 1999 sem veslal na Korziki, ne boste verjeli, Korzika ima 21 rek na katerih lahko veslaš. Mi smo jih preveslali pet. To je bila nora dogodivščina! Kot zanimivost naj povem, da je bila v ekipi na Korziki tudi novinarka Pop TV Maja Roš, s katero sva se nato še isto leto srečala v Katmanduju. V zvezi s tem je bila še kar smešna anekdota. Ko je bil del naše ekipe v Katmanduju, so srečali Majo in ji razlagali, da je večina naše ekipe iz Kamnika. Maja je ob tem izjavila, da od tam pozna samo nekega Toma. In ta Tomo sem bil seveda jaz... svet je mali, ne moreš verjeti kako!

Se s kajakaštvom ukvarjate tudi kot inštruktor?

Ja. rad komu kaj razložim, ga povabim v našo sredino, vendar pa potem posameznika usmerim v kak tečaj ali kaj takega, naj se nauči od pravih inštruktorjev.

Pravzaprav sem vas jaz spoznala pri gasilcih. PGD Šoštanj mesto vas je povabilo med svoje člane. Zakaj?

Gasilci PGD Šoštanj so me povabili v svojo sredino ravno zaradi mojih izkušenj v vrhni tehniki, saj so domači tudi v tem načinu reševanja. Vendar, to je način reševanja katerega je potrebno stalno obnavljati.

Jih tudi zato še vedno usposabljate?

Težko bi rekel, da jih ravno usposabljam. Res pa je, da skupaj obnavljamo naše znanje. Ravno v teh zimskih mesecih se dogovarjamo za obnovitvene vaje v našem gasilskem »turnu«.

Mogoče iščete tudi kakšne vzporednice med prostovoljnimi gasilci in gorskimi reševalci?

Res je. Ko sem stopil v reševalske vrste, se mi iskreno povedano, gasilci niso zdeli nekaj posebnega (smeh). Sedaj, ko sem sam med njimi in ko se sam izobražujem po njihovem sistemu, jih zelo spoštujem. Gasilska vsestranskost nima meja, gasijo, pomagajo v poplavih, plazovih, žledu, rešujejo mačke z dreves, enostavno ne poznajo preprek! Tako, da jih večkrat postavim za vzor kolegom reševalcem, organizirani so tako dobro, da so lahko za zgled marsikateri službi, ki nam pride na pomoč.

Šoštanjske gasilce še posebej cenite.

Šoštanjski gasilci so enotni, pridni, dobro organizirani. Ne poznam prireditve v našem mestu, da ne bi bili prisotni. Prihod Miklavža, silvestrovanje, pust šoštanjski, dobrodelni koncerti, kresovanja, Račji otok, čistilna akcija v občini, ne morem naštet vsega. Ko se jim oglasi pager kar tekmujejo, kdo bo prej odhitel na pomoč, vedno jih ob intervencijah še nekaj ostane v gasilskem domu v rezervi. Vsi, res vsi so pripravljeni pomagati.

Pa saj smo se vsi prepričali, ko nam niso prizanesle poplave, žled, plazovi. Dokler niso pomagali zadnjemu pomoči potrebnemu v dolini, dokler se ni vse pospravilo, počistilo, ni bilo počitka. Tukaj je tisto, kar jaz zagovarjam pri prostovoljstvu. Nekdo, ki je slabo plačan od države, bo odšel po službi domov, šoštanjski gasilec pa ne!

Očitno je, da ste tudi vi pravi gasilec!

Ne bi smeli pozabiti, da ima marsikdo od prostovoljcev težave s svojo eksistenco, s svojim delodajalcem. Država pa samo gleda. Ko se je treba slikati zraven gasilcev, se seveda kar vrstijo, ko pa jim je potrebno pomagati, dati kako olajšavo, se vsi izgovarjajo, da ni kje vzeti.

Pa da se ne razumemo narobe. V naši občini smo gasilci dobro opremljeni, župan zna prisluhniti potrebam po opremi. Vendar to opremo uporabljajo dobro usposobljeni ljudje, za katere ne vem do kdaj bo samo beseda hvala, dovolj.

Se strinjam. A omenjala sva tudi gorsko kolo in smučanje.

Rad se usedom na gorsko kolo. Šoštanj z okolico ima več kot primerne terene za tovrstni šport. Smučam, vsako leto grem za en teden na urejena smučišča, potem pa na turno smučarijo s katero sem obseden. Lani, na primer, sem bil na Norveškem, ni ga lepšega kot parkirati avto na morski obali, nataktni smuči in odhiteti po celcu na vrh, potem pa sanjski spust...

Očitno vam izzivov ne manjka. A preizkusili ste se tudi kot organizator gorskega triatlona. Kako je potekal?

Res je organiziral sem gorski triatlon. Štart z veslanjem je bil na Velenjskem jezeru, tekma se je nadaljevala z gorskim kolesom na Šmihel in zaključila s tekom do hotela na Golteh. Dvakrat smo ga naredili, trenutno pavziramo, letos ga ne bo. Zmagovalci so bili vsi, ki so uspeli priti na cilj, preizkušnja je zares težka, vsakega, ki je pritekel v cilj smo bili veseli.

Foto: Osebni arhiv Toma Drolca

Foto: Amadeja Komprej

Ko sva že pri zmagah, ste tudi vi okronali svoje dosežke in presežke s kakšnimi priznanji, pokali?

Sem, pa vendar...ne ukvarjam se s športom zaradi medalj, sem tako vsestranski, da se s športom ukvarjam zaradi lastnega zadovoljstva. Ni ga čez notranje zadovoljstvo, nikoli se nisem posameznemu športu toliko posvetil, da bi lahko resno konkuriral specialistom, razen alpinizmu kjer pa na srečo ni medalj.

Kaj prinaša notranje zadovoljstvo, ali zmaga nad samim seboj?

Kot sem rekel, zmaga nad seboj, mene naredi res mene. Brez uspehov na športnem področju, me ne bi bilo. Ko doživim zmago, sem bolj spravljen z ljudmi, izžarevam notranjo energijo, bolje se počutim v množici.

V življenju se vam je nabralo izkušenj, takšnih in drugačnih. So vam katere posebno dragocene?

Izkušnje poimenujemo tiste napake, na katerih se učimo. Vse izkušnje so mi dragocene, probam jih uporabiti v vsakdanjem življenju, da mi je lažje.

Tudi sicer kdaj delujete kot mentor, predavatelj?

Zmanjka mi časa in volje za mentorstvo, predavanja. Pa vendar se sčasoma počutim že toliko izkušenega, da bi lahko res komu pokazal lažjo pot skozi ovire. Vprašajte me čez nekaj let (smeh).

Med pogovorom omenjate preživljanje prostega časa, ki je ravno tako vezano na bivanje v naravi. Imate v bližnji okolici kaj priljubljenih krajev, kjer se radi ustavite?

Moje poti me največkrat vodijo v naravo, rad se ustavim s prijatelji, vseč mi je Logarska dolina in pa gore nad njo, saj mejijo na rodni Kamnik. Rad grem na Smrekovec, čeprav zadnje čase službeno.

Radi ste tudi s prijatelji. Opisovali ste silvestrovanje v hribih?

Ne dajem posebnega pomena silvestrovanju, pa vendar, če že, sem za staro leto najraje v hribih. Kot mladinci smo največkrat silvestrovali v Repovem kotu, v mali lovski koči, kamor smo uro in pol nosili agregat, hrano in pijačo. Najbolj zagnani tudi dvakrat, da smo res vse znosili gor. To je bilo res pravo druženje s prijatelji.

In sva spet v hribih. Na Smrekovcu. Glede na vaše življenje bi težko verjela, da vam vloga upravnika kočice ustreza.

No pa me imate, res mi včasih, ko je najlepše vreme preseda, da nisem jaz tisti, nekje na poti proti vrhu. Ampak se trudim, da tega moji gostje ne opazijo. Najlepše mi je, ko ljudje, zadovoljni sami s seboj ker so naredili

nekaj zase, pokramljajo z menoj. Smrekovec je izziv, katerega sem se lotil, da si dokažem da zmorem. Moj predhodnik Fika je bil upravnik 23 let, bomo videli do kdaj bom jaz zdržal.

V enem letu kar ste na Smrekovcu, imate najbrž že nekaj izkušenj in tudi idej. Kakšne so izkušnje?

Opazil sem da tisti, ki pridejo peš na kočico, izžarevajo veliko več pozitivne energije, kot tisti, ki se pripeljejo z avtom do kočice. Osebnostno pa sem se navadil živeti z naravo, nabiram čaje, gobe, zelo zanimive izkušnje (smeh).

In ideje?

Idej in želja je kar preveč. Rad bi da ljudje iz okolice vzamejo Smrekovec za svoj hrib, kot Ljubljančani Šmarno goro ali Kranjčani Jošta in seveda Kamničani sv. Primoža. Pa ne samo zaradi prometa na koči, ampak zaradi njih samih. Probajte, »pejte« v hribe pa boste videli kako zadovoljni boste

Kolikokrat v tednu na primer ste poleti šli od kočice na vrh?

Po navadi vzamem malo daljšo turo od samega vrha, se zgodi, da grem dvakrat na dan na kakšen izlet od kočice, včasih tudi ponoči. Se pa zgodi, da se dva dni ne premaknem iz kočice, ker imam dosti dela z gosti.

O družini nisva veliko rekla, kolikor vem imate otroke?

Imam sina s katerim pa ne živiva stalno skupaj, je pa veliko z menoj na koči, rad je na Smrekovcu.

Vam sledi? Ali pa prepuščate izbiro?

Rad kolesari, skupaj voziva kajak po mirnih vodah, rada greva na primer okoli otoka Lošinj, res prave Robinzonske počitnice, spiva kjer naju ujame noč...

Vam je v življenju kdaj pomagala kakšna izmed resnic, ki jih tako radi uporabimo, da se prebijemo skozi ovire?

Živi in pusti živeti.

Kakšen življenjski moto?

Na roki imam zapestnico never give up. Nikoli zares nikoli se ne vdaj.

Še misel za bralce?

Živite svoje sanje, ne pustite se ovirati uradnikom kateri nas samo omejujejo!

MAG. MILOJKA B. KOMPREG

Napovednik

	ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
	planinstvo	nedelja, 1.2.	Po Šiljevih vlakah na Smrekovec - Tradicionalni zimski pohod na Smrekovec	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
	razstava	nedelja, 1.2. do 28.2.	Razstavi Prišla je zima in Ustvarjeno doma 2014	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
	rekreacija	ponedeljek, 2.2. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
	sejem	ponedeljek, 2.2. od 10:00 do 18:00	Knjižni sejem	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
	bridge	ponedeljek, 2.2. od 18:00 do 22:00	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanjskem jezeru	Šaleški bridge klub
	delavnica	torek, 3.2. ob 17:00	Torkova peta – ustvarjalnica za otroke in odrasle	Vila Mayer	Medobčinska ZPM Velenje
	nastop	torek, 3.2. ob 17:00	Šola poje – Šoštanj poje	OŠ KDK Šoštanj – avla	OŠ KDK Šoštanj
	delavnica	sreda, 4.2. od 12:30 do 17:00	Računalniška delavnica: Spoznajmo program Slikar	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
	pravljice	četrtek, 5.2. ob 17:00	Pravljичne ure (Holly Webb: Izgubljeni kužek Pripoveduje Marjetka Blatnik)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
	namizni tenis	sobota, 7.2. ob 9:00	16. Menihov mednarodni memorial v namiznem tenisu	OŠ KDK Šoštanj, Podružnica Topolšica	NTK Spin
	košarka	sobota, 7.2. ob 19:00	Elektra Šoštanj : Hopsi Polzela (Tekma 1. slovenske košarkarske lige - lige Telemach)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
	planinstvo	nedelja, 8.2.	Turna smuka in pohod na Boskovec	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
	predstavitve	nedelja, 8.2. od 10:00 do 18:00	Dan odprtih vrat Vile Mayer	Vila Mayer	Vila Mayer
	košarka	nedelja, 8.2. ob 10:00	Elektra Šoštanj : Haloze-Majšperk (pionirji U15)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
	predstavitve	nedelja, 8.2. ob 18:00	Dan odprtih vrat Slovenskih muzejev	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
	rekreacija	ponedeljek, 9.2. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
	bridge	ponedeljek, 9.2. od 18:00 do 22:00	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanjskem jezeru	Šaleški bridge klub
	predavanje	torek, 10.2. ob 19:00	Potopisno predavanje (Bikepacking: Črna Gora, Albanija, Kosovo)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
	delavnica	sreda, 11.2. od 12:30 do 17:00	Računalniška delavnica: Osnove Worda	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
	pravljice	četrtek, 12.2. ob 17:00	Pravljичne ure (Tatjana Kokalj: Hočem brati! Pripoveduje Andreja Kolenc)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
košarka	sobota, 14.2. ob 10:00	Elektra Šoštanj : Helios Domžale A (kadeti U17)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
pust	sobota, 14.2. ob 15:00	62. mednarodni karneval Pust šoštanjski	Trg bratov Mravljak	Turistično olepševalno društvo Šoštanj
planinstvo	nedelja, 15.2.	Gaberška pot	Gasilski dom Gaberke	Planinsko društvo Šoštanj
rekreacija	ponedeljek, 16.2. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
bridge	ponedeljek, 16.2. od 18:00 do 22:00	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanjskem jezeru	Šaleški bridge klub
razstava	torek, 17.2. od 10:00 do 18:00	Razstava Pustovanje v Šoštanju	Vila Mayer	Vila Mayer
delavnica	sreda, 18.2. od 12:30 do 17:00	Računalniška delavnica: Spoznajmo YouTube.com	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
pust	sreda, 18.2. ob 16:00	Pokop Pusta	Krivi most na Paki	Turistično olepševalno društvo Šoštanj
pravljice	četrtek, 19.2. ob 17:00	Pravljичne ure (Amber Stewart: Zajčji uhlji Pripoveduje Marjetka Blatnik)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
obletnica	sobota, 21.2. ob 11:00	Obletnica pohoda XIV. divizije na Štajersko	Ravne - spomenik v Osreških pečeh	KUD Ravne
film	sobota, 21.2. ob 19:00	Za srečnejše dni – Kajuh (premiera dokumentarnega TV filma)	Kulturni dom Šoštanj	Občina Šoštanj, Knjižnica Velenje
košarka	nedelja, 22.2. ob 18:00	Elektra Šoštanj : Maribor Nova KBM (mladinci U19)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
rekreacija	ponedeljek, 23.2. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
bridge	ponedeljek, 23.2. od 18:00 do 22:00	Redni tedenski turnir	Ribiški dom ob šoštanjskem jezeru	Šaleški bridge klub
delavnica	sreda, 25.2. od 12:30 do 17:00	Računalniška delavnica: PowerPoint	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
pravljice	četrtek, 26.2. ob 17:00	Pravljična ustvarjalnica	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
pogovor	četrtek, 26.2. ob 18:00	Klepeti pod Pustim gradom	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
košarka	sobota, 28.2. ob 10:00	Elektra Šoštanj : Janče Energetika (kadeti U17)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
občni zbor	sobota, 28.2. ob 18:00	Občni zbor KUD Ravne	Ravne - spomenik v Osreških pečeh	REKS Ravne
košarka	sobota, 28.2. ob 19:00	Elektra Šoštanj : Helios Suns (Tekma 1. slovenske košarkarske lige - lige Telemach)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra

Srečanje družin MSNZ iz območja občine Šoštanj

VGostišču Janez v Lajšah pri Šoštanju, so zadnji ponedeljek v decembru oživel spomini na čas slovenskega osamosvajanja.

To je spomin na čas, ko so iz skladišč teritorialne obrambe, policije in manevrskih struktur odpeljali orožje na tajne lokacije, na domove šestih družin na območju občine Šoštanj, ki so sodelovale v projektu »Tajna skladišča 1990 – 1991«, ki so varovale in skrivale poleg orožja in streliva takratne Teritorialne obrambe tudi prebegli helikopter JLA Gazela.

Foto: arhiv

Letos je minilo 24 let od odločitve takratnega Občinskega štaba za TO Velenje, da se oborožitev in strelivo, ki je bilo skladiščeno v skladišču takratnega Občinskega štaba TO, zaradi varnosti dispencira tudi v tajna skladišča na območju Šoštanja. Posamezniki in posamezne družine so tako na neuradnih tajnih lokacijah v času od 05.10.1990 do 18.7.1991 hranili in varovali večje količine orožja, streliva in MES. Pomembno in častno vlogo je pri tem imelo šest družin iz območja sedanje občine Šoštanj in sicer družina Mazej iz Belih Vod, družina Sovič (po domače Krištan) iz Raven pri Šoštanju, družini Juvan (po domače Žohar) iz Zavodenj in Rezončnik (po domače Leskovšek) iz Belih Vod, ki so poleg orožja in streliva čuvali tudi prebegli helikopter JLA Gazela na stran TO, ki je bil preimenovan v TO-001 Velenje. Pri družini Vidic iz Šoštanja in družini Toplišek iz Raven pa je bilo v letih 1990 in 1991 tajno skladišče orožja Postaje milice Velenje. V spomin na te dogodke sta občina Šoštanj in OZVVS Šoštanj skupaj z družinami, ki so prejele častni naziv »Slovenska družina« organizirala 2. srečanje družin MSNZ, ki so sodelovali v omenjenem projektu.

Foto: arhiv

Družine, ki so prostovoljno sprejele in varovale to orožje, so bile vredne zaupanja, kot so danes vredne priznanja, izraza hvaležnosti in zahvale, za takratni pogum. Vsi, ki so pripravljali projekt zbiranja in tajnega skladiščenja orožja so vedeli kakšne so lahko posledice tega dejanja. Ta dogodek je bil sestavni del dejavnosti priprav na prihajajočo vojno, ki se je začela 26. 06. 1991.

Ni treba posebej poudarjati, da je bila sprejeta obveznost in skrb za čuvanje tako velikih količin streliva, orožja ter prebeglega helikopterja za družine izredno nevarno in tvegano dejanje, kjer so pokazali veliko hrabrost in pripadnost osamosvojitvenim težnjam slovenskega naroda, pri tem dejanju pa izpostavili svoja življenja za samostojno Slovenijo.

Na srečanju družin MSNZ je župan Darko Menih prisotnim udeležencem MSNZ podelil tudi knjižna dela in se jim v svojem nagovoru zahvalil za opravljeno zahtevno in herojsko nalogo.

Po uradnem delu je sledilo prijetno družabno srečanje in obujanje spominov na čas osamosvajanja.

VANDA ZAJC
SEKRETARKA OZVVS ŠOŠTANJ

Župan sprejel izvrstne mlade gasilke Lokovice

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je pripravil sprejem za državne podprvakinje v gasilskem tekmovanju v kvizu – pionirke PGD Lokovica pod mentorstvom Karmen Ledinek.

Spomnimo, da je na državnem tekmovanju v kvizu, kjer mladi gasilci tekmujejo v teoretičnem gasilskem znanju in praktičnih vajah poznavanja gasilskega orodja in opreme ter v vezanju vozlov, sodelovalo 97 ekip.

Foto: arhiv Občine

Odlično so se izkazale ekipe Gasilske zveze Šaleške doline, saj so bile škalske pionirke prve, pionirke PGD Lokovica druge, gasilci pripravniki PGD Lokovica deveti, mladinci istega društva pa 12.

Župan je državnim podprvakinjam čestital za izvrsten uspeh, jim podelil simbolično darilo ter jih pozval, naj tudi v prihodnje pridno sodelujejo pri gasilcih.

TJAŠA REHAR

Fanika Andrejc praznovala 100 let

V krogu najbližjih je svoj 100. rojstni dan praznovala Fanika Andrejc iz Lokovice. Fani se za svoja častljiva leta odlično drži. Nekoliko slabše sicer vidi, s hudomušnimi pripombami pa odlično sledi pogovoru in zabava svojo družino, ki zanjo skrbi lepo z veliko ljubezni ter spoštovanja.

Za 100. rojstni dan ji je čestital tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih in ji zaželel predvsem veliko zdravja.

TJAŠA REHAR

Foto: arhiv Občine

95 let Štefanije Kac

Ob koncu leta 2014 je Štefanija Kac praznovala svoj 95. rojstni dan. Lepa starost, še posebej v veselje pa je videti, da je gospa Štefanija kljub visokim letom še vedno vitalna, polna energije in odličnega spomina.

Ob visokem jubileju ji je čestital tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih in ji zaželel predvsem veliko zdravja in vse dobro v prihodnjih letih.

TJAŠA REHAR

Foto: arhiv Občine

Delovanje Medgeneracijskega središča Šoštanj

Med jesenskimi počitnicami smo gostili rokometaša g. Sebastijana Soviča, ki je izvajal športne igre z udeleženci na rokometnem igrišču. Preživeli smo čudovito dopoldne in se naučili nekaj rokometnih veščin.

V središče smo povabili go. Romano Kolenc, s katero smo napihovali balone in naredili buče ter duhce. V Mestni knjižnici smo se udeležili otvoritve razstave Razdvojeno srce. Ogledali smo si film o ukradenem dečku v Kulturnem domu Šoštanj. V središču smo skupaj z gostjo go. Melito Praznik izdelali adventne venčke za vrata.

Foto: arhiv MS

Sodelovali smo na posebni prireditvi treh občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki ob Svetovnem dnevu otroka.

Gostili smo skupino udeležencev socialne vključenosti, s katerimi smo izvedli slikanje na steklo, pirografijo in klekljanje. V središču se je oglašil gospod župan Darko Menih in pozdravil goste ter vse prisotne.

Sodelovali smo na Katarininem sejmu, kjer smo predstavili delovanje središča.

Skupaj z MZPM Velenje in Vilo Mayer smo sodelovali na Torkovi peti, kjer so nas v praznične delavnice popeljali trije harmonikarji.

9.12.2014 smo zaključili akcijo POVEŽIMO SE S ŠALI DOBRODELNOSTI. Spletli smo več kot 100 pisanih šalov in jih podarili Karitasu. S predsednico Karitasa go. Jano Napotnik se iskreno zahvaljujeva vsem, ki ste sodelovali v tej akciji.

Decembrsko sredo nam je polepšal gost g. Stojan Knez, ki nam je predstavil svojo knjigo: Iz Duše v tvoje srce.

V sodelovanju z Muzejem usnarstva na Slovenskem smo izvedli ustvarjalno delavnico, kjer smo izdelali male sove.

V večnamenski dvorani Doma za varstvo odraslih Zimzelen se je s svojimi instrumenti predstavilo 9 učencev GŠ FKK Velenje – oddelek Šoštanj. S svojim igranjem so vsem poslušalcem polepšali petkovo popoldne.

Sodelovali smo z DPM Zavodnje in v Domu krajanov izvedli praznično delavnico. Izdelovali smo različne okraske in voščilnice. Preživeli smo prijetno petkovo druženje.

V središče ste vabljeni vsi!

NATALIJA NOVAK, VODJA MS ŠOŠTANJ

20. novoletni potop v Velenjsko »Pozojevo« jezero

Potapljači društva za podvodne dejavnosti Jezero Velenje so še dvajsetič organizirali novoletni potop v Velenjsko jezero.

Prijatelji, tudi člani potapljaških klubov iz različnih krajev Slovenije, so v dokaj mrzli vodi na desetih metrih pod gladino odprli in spili pet litrov penine.

Zgodba velenjskega novoletnega potopa se je začela na novoletni dan 1996, ko so pred dvema desetletjema skrokani trije fantje, zaprisežene »žabe« na novoletni dan v takratnem gostišču Karaka sklenili, da gredo ohladiti svoje glave na dno velenjskega jezera. Tradicija se je nadaljevala vsak novoletni dan, skupaj s kolegi in prijatelji iz številnih slovenskih klubov podvodnih dejavnosti, potapljaških društev ter drugimi športnimi potapljači. Tudi letos sta se skupaj s trinajstimi izkušenimi »žabci« v 8 stopinj ohlajenem Pozojevem jezeru, pridružili mladi članici društva DPD Jezero Velenje; najmlajša 14-letna Špela Verdnik in le nekaj starejša prijateljica Nika Lesjak. Kar osemnajstič se je potopil tudi eden tokrat najstarejših potapljačev, učitelj Jernej Herman, ki je tik pred potopom dejal: »Le kdaj me bo srečala bolj suha pamet?!« V hladnem vremenu tokrat ni bilo večjega navala na to lepo jubilejno prireditev, manj je bilo tako potapljačev kot tudi gledalcev.

A je bil dogodek vsekakor žlahten, smel in vesel. Ko so podvodni »specialci« preverili opremo, do potankosti vse ventile in spoje, so se oprijeli vrvi, ki jo je v krog razprostrl vodja potopa Leon Verdnik in se ob dogovorjenem znaku mehurčkasto spustili 8 do 10 metrov na dno. Ko je voda izpljunila pet šampanjskih zamaškov, smo opazovalci vedeli, da gre za zdravico. Kmalu

Novoletni potop v Velenjsko jezero je postala dvajsetletna žlahtna tradicija.

Foto: Jože Miklavc

pa so se spet prikazale črne »žabe« in vse se je srečno zaključilo ob privajanju na naravni zrak. Ko so odložili kisikove jeklenke ter težko obloženo potapljaško obleko, je bila priložnost za krajše druženje prijateljev več kot na dlani. Na novoletno »knajpanje« za zdravje, za srečno potapljanje v novi sezoni in v spomin tistim kolegom, ki so v svoji raziskovalni in športni vni ostali v »mokrem objemu« za vedno, je bil dvajseti novoletni potop le še en, drugačen skok v novo leto, ki ga že krepko občutimo in za zdaj ne kaže, da bi se že kmalu spremenilo na lepše in boljše. A upanje mora ostati in tradicija tega lepega dogodka prav tako!

JOŽE MIKLAVC

Društva

Žive jaslice v Topolšici

VTopolšici pri »Zafršniku« smo v decembru pripravili čudovit dogodek - otvoritvi vsakoletnih jaslic, ki smo jih letos prvič popestrili z »živimi jaslicami«.

Foto: arhiv društva

Ob predvajanju božične glasbe in slikovne projekcije smo prikazali prihod svete družine, ki so jo spremljali tudi sveti trije kralji, angeli in pastirji, katerih vlogo so čudoviti odigrali tudi otroci. Božično zgodbo so spremljale tudi domače ovce, manjkala ni niti kamela.

Čudovit dogodek je obiskovalce ganil, čutili je bilo mir, toplino in spokojnost predprazničnih dni. Števili obiskovalci so izrazili željo, da dogodek naslednje leto ponovimo. Vsem, ki so pri organizaciji pomagali se iskreno zahvaljujemo.

TURISTIČNO DRUŠTVO TOPOLŠICA

Prednovoletno srečanje upokojencev v Belih Vodah

VBelih Vodah jepredzadnje sobota v decembru precej vesela in praznična. Tokrat so se veselili naši upokojenci. V dvorani OŠ Bele Vode jih je pričakal slavnostno okrašen prostor, ki je bil skrbno pripravljen že dan prej. Ob 15. uri so začeli prihajati člani in članice PO DU Bele Vode, z namenom, da bi se še zadnjič letu skupaj posestili in poklepetali.

Na začetku je vse prisotne nagovorila gospa Vera Završnik, predsednica PO DU Bele Vode. Pozdravila je tudi gosta, predsednika DU Šoštanj gospoda Janka Zelcerja in tajnico društva, gospo Zdenko Uršnik. Povedala je, da PO DU Bele Vode zelo lepo sodeluje s KS Bele Vode in z občino Šoštanj in si želi, da bi bilo to sodelovanje še naprej tako uspešno. Zahvalila se je vsem, ki so pomagali pri organizaciji srečanja, in sicer gospe Faniki Goličnik iz gostilne Grebenšek, Lojzu Javorniku in Mesarstvu Križnik, ter vsem ostalim krajanom, ki so prispevali svoje dobrote. Povedala je še nekaj besed o delu in aktivnostih PO DU Bele Vode v letu 2014. Člani so se udeležili dveh izletov, enega v Piran, drugega v Prekmurje. Organizirali so piknik na igrišču v Belih Vodah za vse člane, kjer ni manjkalo slastnih dobrot z žara in dobre pijače.

S ponosom je omenila kegljače iz vrst upokojencev, ki so bili na vseh letošnjih tekmovanjih zelo uspešni. Na športnem vikendu v Belih Vodah je v tekmovanju v ruskem kegljanju ženska ekipa osvojila prvo mesto, moška pa drugo. Povabljeni so bili tudi na prijateljsko srečanje kegljačev v Zavodnje, kjer so jih v njihovem lepem domu krajanov zelo tople sprejeli. Prijateljska tekma mešanih ekip je potekala na lepo urejenem ruskem kegljišču ob dobri postrežbi.

Poudarila je, da je večina članov PO DU Bele Vode včlanjenih tudi v KŠD Vulkan, kjer so pridno sodelovali pri vseh delovnih in čistilnih akcijah, tudi tistih organiziranih s strani KS Bele Vode. Udeležili so se izleta

na Krnsko jezero, pohoda okoli Belih Vod, kožuhanja in zaključka z bowlingom ter zabavo na Gomilskem.

Foto: arhiv društva

Za konec pa je o delu DU Šošanj v letu 2014 povedal nekaj besed predsednik Janko Zelcer in predstavil tudi načrte za prihodnje leto. Po zaključku uradnega dela je sledilo še praznično voščilo ter prijazno povabilo na okusno večerjo, ki so jo takoj zatem postregli, seveda pa ni manjkalo tudi dobre kapljice. Zabavno kramljanje s sokrajani in prijatelji, ob prijetni glasbi je bilo krivo, da se je dan zelo hitro prevesil globoko v večer. Nekateri so počasi odšli domov, drugi so vztrajali do konca, prav vsi pa bodo to srečanje zagotovo ohranili v zelo lepem spominu.

BARBARA PETERNEL

Božiček v Gaberkah

Decembra hodijo okoli dobri trije možje, Miklavž, Božiček in Dedek Mraz. In ker je v Gaberkah veliko otrok, se je Kulturnica Gaberke odločila, da bo povabila Božička, da pride otroke osebno obdarovat.

Foto: A. Grudnik

Dan pred božičem še ni prav nič dišalo po snegu in narava je bila še prav lepo zelena. Tako se je Božiček, namesto na saneh, pripeljal s kočijo. To mu sicer ni bilo po godu, saj je kočija mnogo počasnejša od sani. Tudi njegovim jelenčkom, ki niso podkovani, zima brez snega nič ne ugaja, zato so raje ostali v zasneženi deželi. Kakorkoli že, Božiček je prišel poln daril in za vsakega obiskovalca se je našlo kaj. Seveda so bili daril najbolj veseli otroci, ki so ob koncu skupaj z Božičkom zapeli pesmico. Božičku pa se je zelo mudilo naprej, saj je moral razdeliti še mnogo daril. Obljubil pa je, da se drugo leto zopet oglasi. Kočijaž Franc je Božička odpeljal na nadaljnje obiske, ostali prisotni pa smo v soju sveč ob novoletni jelki pod kozolcem še nekaj časa kramljali in pili topel čaj.

A.GRUDNIK

Dedek Mraz v Belih Vodah

Zima sicer še ni pokazala svojih pravih zob, a Dedka Mraza to ni ustavilo, da ne bi obiskal otrok v Belih Vodah. V nedeljo 21.12.2014, so se otroci zbrali v dvorani OŠ, ki so jo člani sveta KS Bele Vode in KO RK Bele Vode lepo praznično okrasili, poskrbeli pa so tudi za darila in okusno pogostitev.

Foto: arhiv

Da bi lažje dočakali prihod Dedka Mraza, so si najprej ogledali igrico Snežak išče ženo v izvedbi skupine As iz Velenja. Po pristrčni igrici pa je napočil težko pričakovan trenutek, ko je končno prišel prijazni mož z belo brado. Vse je lepo pozdravil in otroke povprašal, če so bili letos kaj pridni. Seveda je bil odgovor otrok pritrdilen, v kar pa dobri mož sploh ni podvomil. Skupaj so zapeli pesmico o Dedku Mrazu, nato pa je vsem razdelil lepa darila. Na koncu je otrokom naročil, naj bodo prihodnje leto še bolj pridni in obljubil, da jih zagotovo obišče čez leto dni.

Ko se je Dedek Mraz poslovil so Krajevni Odbor RK Bele Vode (Marjeta Mazej, Brigita Ledinek) in svet KS Bele Vode tudi letos prijazno poskrbeli za naše starejše krajanje. Z veselim zvoki iz harmonike jih je razveselil Rožle Javornik, ob dobri glasbi pa je zelo teknil okusen narezek in dobra pijača. Srečanje je bilo zelo prijetno in tudi srca malo manj mladih krajanov so se prav prijetno ogrele v tem čarobnem času.

K.S.BELE VODE

Rojstnodnevna zabava Elice Završnik

Dolgoletna članica Kulturnice, Elica Završnik, je januarja praznovala svoj 70. rojstni dan in ob tem jubileju je Upravni odmor Kulturnice in svojo gasilsko desetino povabila na skupno praznovanje, ki je bilo v dvorani KS Gaberke.

Foto: A. Grudnik

Pester večer, poln smeha, zabave in dobre hrane je trajal do zgodnjih jutranjih ur. Dobila je kup uporabnih daril. Vrhunec večera je bil obisk modnih kreatorjev iz Pariza, ki sta Elici ukrojila novo udobno in zračno gasilsko uniformo, saj ji je v tekmovalni gasilski uniformi vedno prevroče in pretesno. Mentor desetine, Jože Borovšek, ji je podaril pokal za osvojeni 70. rojstni dan, saj je v desetini ona tista, ki jo na tekmovanjih vedno najbolj skrbi, če so osvojile pokal ali medaljo. Ostala darila bomo zamolčali, ker so bolj intimne narave. Elici smo zaželeli veliko sreče, zdravja, ljubezni in seveda, da bi še naprej pridno sodelovala pri Kulturnici in tekmovala v gasilski desetini starejših gasilk.

A. GRUDNIK

Prešernova nagrajenka verjame v sanje

Če je nekoč veljal rek, da je za dober glas potreben močan stas, 26-letna Dunja Tinauer dokazuje, da ni tako. Simpatična, postavna in temnolasa Šoštanjčanka se ob tem le nasmeji in pove, da je to eden izmed zmotnih stereotipov o opernih pevcih.

Dekle s širokim glasbenim razponom je potrditev, da se vztrajnost in garanje poplačata. Dokazuje, da se za stvari, v katere izliješ svojo dušo in strast, ni težko ničemu odreči, tudi praznikom in dopustom ne. Kot se prsti sprehajajo po črnih in belih tipkah na klaviaturi, tako stopa skozi življenje – z jasnimi cilji, z vztrajnostjo in željo doseči zadane sanje. Če ji ne uspe prvič, ji uspe drugič. Zakaj? Ker verjame, da je mogoče!

Dunja, kako bi se opisala s petimi besedami?

Redoljubna (mogoče včasih malo preveč), odgovorna, samozavestna (na način, da stojim za tem, kar počnem, in za tem, v kar verjamem), trmasta, pozitivna.

Glasba te spremlja že od otroštva. Ali si si že kot deklica želela postati pevkica?

Ko sem bila majhna, sem imela sto in še več želj. Celo življenje sem se borila med športom in glasbo. S klavirjem sem se začela ukvarjati že pri 4. letih, od takrat naprej sem vpletena v glasbo. V osnovni šoli smo imeli tekmovanje, kjer so drugi opazili moj potencial in mi rekli, da bi lahko pela. Zdelo se mi je, da bi res lahko. Od tega tekmovanja naprej sem se začela resno zanimati za petje. Po tem sva z mamo odšli na predstavitev v velenjsko glasbeno šolo k prof. Dušanki Simonovič, kjer sem začela resno pot petja. Oklevala sem med klavirjem in petjem, a mi je petje bolj priraslo k srcu, v petju sem se videla.

Petje te je torej zaznamovalo že zgodaj ...

Vse življenje sem bila zelo vpeta v glasbo, v umetnost nasploh. To mi je bilo blizu. Ko sem se odločila, da bom poskusila s petjem, sem takoj videla cilj. Z zavedanjem, da bom trdo delala, sem vedela, da bom to izpeljala do konca. Marsikdaj se človek za nekaj odloči, potem pa reče, da tega ne bi več počel. Jaz pa sem se res našla v tem.

Umetniška gimnazija Velenje, kjer si se učila petje pri prof. Simonovič in klavir pri prof. Ulokini, je bila odskočna deska za naprej.

Res je. Profesionalno sem se začela s petjem ukvarjati po glasbeni gimnaziji. Glasbenikih se začnejo navadno kaliti in ostriti na fakultetni ravni, na Akademiji. Ko sem začela nastopati, ko sem usvojila tehnike, ko sem začela postavljati glas ... sem vedela, da bo to res pot garanja.

Leta 2013 si diplomirala na Akademiji za glasbo v razredu izr. prof. Alenke Dernač Bunta, zdaj si študentka podiplomskega študija. Je glasba prisotna tudi v tvojem prostem času?

Manj se z nečim resno ukvarjaš, bolj ti je to v prostem času ljubezen, strast. Meni je petje največja strast. Ampak bolj kot se ukvarjam s petjem, več ko nastopam, več kot je stresnih obveznosti povezanih z glasbo, bolj prosti čas namenjam drugim stvarim. Še vedno se ukvarjam s športom. Če tega ne bi počela, bi mi nekaj manjkalo. Konec koncev se ne moreš cel dan ukvarjati le z glasbo. Še vedno pa se rada udeležim kakšne predstave, saj je to tudi del učenja. Prosti čas je namenjen športu, prijateljem, včasih si vzamem kakšen dan samo zase in ne delam ničesar posebnega.

Torej, ko si v avtu in se voziš, ne poješ. Ali pač?

Čisto odvisno. Včasih me kdo vpraša, ali poslušam klasično glasbo, ker sem klasična glasbenica. Vedno rečem (in tudi večina glasbenikom se nad tem vprašanjem nasmeji) ne, v avtu ob dobrem hitu povečam glasnost in zapojem.

Foto: osebni arhiv Dunje Tinauer

Leta 2009 si s šoštanjsko godbo nastopila na božično-novoletnem koncertu. Predstavila si se z muzikalom Fantom iz opere. Kako je nastopati z domačimi ljudmi pred domačim občinstvom?

To je bil zame velik dogodek. Do takrat sem sicer že veliko nastopala, vendar nikoli pred večglavim domačim občinstvom. To je bil res zelo poseben občutek, saj marsikdo do takrat ni vedel, da se ukvarjam z glasbo. Ko sem prišla na oder, je bila v meni posebna trema. To ni enaka trema, kot je pred strokovnim občinstvom, kjer je popolnoma drugače. Tukaj je bilo težje, ker so me vsi poznali, po drugi strani pa lažje, ker so to preprosti ljudje, ki me spodbujajo in so veseli zame. Bilo je čudovito. Z našo godbo sem nastopila še enkrat. Žal obstaja zelo malo priredb iz opernega repertoarja za orkester, ampak smo z godbo vedno lepo pripravili program. Zelo sem hvaležna Miranu Šumečniku, da me je povabil k sodelovanju. Čudovito je nastopati z glasbeniki, ki jih poznaš. Nekaj med njimi je tudi akademskih glasbenikov. Nasploh je za pevca nastop z orkestrom nekaj najlepšega. Da imaš za seboj cel orkester, ki diha s teboj – to je nekaj najlepšega.

Ob materinskem dnevu leta 2014 si v Velenju nastopila s komično Puccinnijevo opero La Cecchina (Nikogaršnja hči), v kateri si debitovala z glavno vlogo. Predstava je bila v nekaj dneh razprodana. Kako se je bilo predstaviti velenjskemu občinstvu?

Zelo smo bili veseli, da nas je Barbara Pokorny, direktorica Festivala Velenje, povabila. Bila sem vesela, da se bomo lahko predstavili tudi v domačih koncih. Premiera je bila zelo uspešna, požela je dobre kritike. Veselila sem se Velenja, ker sem vedela, da bo to del občinstva, ki me je spoznal pred štirimi leti. Pevca je vedno vesel, če lahko pokaže svoj napredek. Ko smo izvedeli, da je dvorana razprodana, smo bili navdušeni. Ne samo jaz kot domačinka, temveč vsi smo se v Velenju dobro počutili, čutila se je posebna energija, akustika je bila – lahko bi rekla – ena boljših, odlično smo se živeli v like ... Vsi smo uživali.

Kako je delati takšen projekt, kot je opera? Koliko časa, energije, dni in noči je potrebnih, da predstavo postavite na oder?

Z opero La Cecchina sem se prvič soočila s tovrstnim projektom. V projekt je bilo vpletenih veliko ljudi – orkester, dirigent, solisti. Bilo je zelo zanimivo doživeti. Prvi sestanek je bil oktobra, premiera opere pa je bila 9. januar

ja, kar se je meni osebno zdelo zelo malo časa. Sploh ker smo dobili zelo debele knjige. Soočiti se je bilo treba z veliko stvarmi – s kostumi, jezikom, prevodom, režijo, besedilo smo morali predelati vsebinsko in igralsko. Gre za zelo obširen proces, ki ga je treba združiti v celoto. To je trdo delo. Prosti nismo bili na noben praznik, še na silvestrovo smo delali do večera. Ampak mi ni bilo težko, saj sem delala stvar, v kateri sem uživala.

Igralsko zasedbo ste v celo predstavljali študentje Akademije za glasbo.

Da, skoraj vsi smo bili študentje. Samo ena vloga, producentka opere, ni bila študentka. Pevci, solisti smo se vsi poznali med seboj, zato je bilo delo lažje. Če ljudi ne poznaš, recimo ko sem delala na raznih delavnicah in ljudi nisem poznala, je bilo veliko težje. Odigrati moraš stvari, tudi takšne, ki ti ne ležijo, in če soigralce vidiš prvič, je zelo težko. Tukaj pa smo se vsi poznali, zato je bilo delo lažje.

Kako poteka učenje besedil?

Naprej smo morali počakati na prevode, saj je opera v originalu zelo obsežna. Črtali smo več kot četrtino in še tako je bila zelo dolga. Naučiti se vso besedilo je težko. Sploh, ker smo pevci navajeni naučiti se arije, ki jih pojemo na koncertih, in to je to. Pri operi je drugače: potrebno se je naučiti vse operne arije, vse duete, tercete, vse večje ansamble, dialoge. Ti dialogi pa so bili težki, saj je opera iz obdobja klasicizma, kjer so bili pogosti pogovorni recitativi, ogromno je bilo dialogov, kjer te je spremljal samo čembalo, brez orkestra. Ogromno besedila se je bilo treba naučiti, a smo si terminsko dobro začrtali učenje. Delali smo po dejanjih, počasi, da se je besedilo dobro usedlo.

Kako potekajo vaje pred nastopom? Imaš kakšen poseben ritual?

Pred vsakim nastopom se moramo zelo dobro opeti. To je najbolj pomembno. Vsak pevec ima svojo rutino opevanja. Vsi izvajamo vokalne in tehnične vaje, nekateri delajo še dihalne vaje. Opevanje primerjam s športom – v tem predelu glasilk so mišice, in kakor športnik ne more teči, če se pred tem ni ogrel in naredil nekaj tehničnih vaj, tako tudi pevec ne more brez ogrevanja. Seveda pa ne gre pretiravati. Nekaj tehničnih vaj, kakšna dihalna vaja, potem pa se umirim, počakam, da grem na oder, in uživam.

Kakšnih vlog bi si v prihodnje želela?

Najbolj si želim italijanskih belkantističnih skladateljev, to so Bellini, Bucini, Donizetti, Rossini, Verdi. Izvajati kakšno od oper iz njihovega opusa bi bilo nekaj najlepšega. Na to najbolj čakam.

Kakšna je slovenska operna scena?

Izkušenj, da bi točno vedela, kakšne so zaposlitvene možnosti, nimam. Imamo veliko avdij, kjer imamo možnost, da se predstavimo. Ne le na področju umetnosti, temveč na vseh področjih so težki časi in moraš

vztrajati, da se ti obrestuje. Verjamem, da če delaš in vztrajaš, te nekje čaka mesto. Mladih pevcev nas je ogromno, operni hiši pa sta samo dve. Zadnje leto se je na področju slovenske opere začelo precej dogajati, saj je prišlo do menjave kadrov na vodstvenih položajih. V opero je prišel nov, svež veter. Predstave so drugačne, zgodbe potekajo v drugačni zasnovi. Mislim, da bo to prineslo več možnosti za mlade soliste in tudi za ljudi, ki včasih rečejo, da je v operi dolgčas, saj se vedno dogaja isto.

Kako bi predstavila opero ljudem, ki je ne poznajo? Kako bi jih navdušila?

To je čudovita scensko-glasbena umetnost, ki je lahko bolj zanimiva od filma, knjige. Ampak to je moje subjektivno mnenje. Ko se pogovarjam z ljudmi, mi povedo, da jim ni opera scensko ali glasovno zanimiva. Včasih je veljal stereotip, da so operni pevci močnejši, da imajo vsi vibrato ... To so tipični stereotipi, zmotne stvari, ob katerih se pevci zelo nasmejimo. Najbolj pomembno je, da imajo pevci dobro tehniko. Če nimajo dobre tehnike, predstava ni kakovostna. Ljudje, tudi laiki, to zaznajo. Ljudem svetujem, da si pred obiskom opere preberejo, kdo so solisti, kdo je dirigent. To je namreč zelo pomembno. Za prvi obisk jim svetujem sproščeno, komično opero.

Si dobitnica študentske Prešernove nagrade za solistične dosežke na koncertnem in opernem področju. Kaj ti pomeni ta nagrada?

To je velika potrditev. Prešernova nagrada pri nas velja za eno najbolj prestižnih nagrad, ki jo lahko nekdo dobi na kulturno-umetniškem področju. V umetnosti je zelo težko dobiti potrditev. Konkurenca je velika. Dolgo delaš in garaš, čakaš, da bo kdo videl tvoje delo, da te bo kdo pohvalil za pridnost in garanje. Zato sem nagrade res zelo vesela, je potrditev za moje delo in za mojo profesorico, ki z menoj dela.

Za Prešernovo nagrado me je predlagala moja mentorica. Sledil je izbirni postopek, saj je teh kandidatur veliko. Dokumentacija je bila obsežna, med drugim je bilo treba poslati tudi originalne posnetke del, za katera sem bila predlagana. Komisija je te posnetke preposlušala in se odločila. Predlagana sem bila za vse solistične dosežke na koncertnem in opernem področju prejšnjega leta in za opero Nikogaršnja hči. Podelitev nagrade me še čaka, in sicer bo to 26. februarja 2015, na prvi koncertni abonma Akademije za glasbo.

Kje te bomo v prihodnje lahko videli? Na domačih odrih ali v tujini?

To je zelo težko vprašanje. Kjer bom dobila delo, tja bom šla. Je pa pri glasbenikih tako, da dokler imaš dobrega profesorja, se ga moraš trdo držati. Dokler ne bom tisoč odstotno zgrajena pevka, mi je škoda, da bi zapustila svojo profesorico, ki je na meni pustila vse žulje.

Dunja, iskrene čestitke za usvojeno študentsko Prešernovo nagrado. Naj te dober glas ponese na največje operne odre.

NASTJA STROPNIK NAVERŠNIK

Foto: osebni arhiv Dunje Tinauer

Poezija in veseli dan kulture

VMestni galeriji Šoštanj se je zgodil VESELI DAN KULTURE. Zbrani so bili člani šaleškega društva Hotenja, ki so na ta dan predstavljali svojo poezijo v poljskem jeziku.

Pred časom so bili v Krakovu, kjer so študentje slavistike prevedli njihova dela v poljščino. Zasluge za to imata Dušan in Jadwiga Pirc. Slednja je v tem večeru neverjetno lahkotno in čutno prebirala prevedene pesmi domačih avtorjev. Zanimivost, ki je naletela na sedem poslušalcev, sedem ljudi, ki jih zanima poezija. Sedem je not na lestvici, sedem barv mavrice, sedem je pravljeno število - popolnost v celoti. Eno več ali eno manj ušes bi porušilo ravnotežje popolnosti, ki se je ustvarilo. Za poslušanje, predvsem občutenje pesmi potrebuješ izostreno zavest, ki pa jo danes v času prevlade materialističnega uma izredno težko najdemo.

Člani Hotenj so prebirali vsak svojo slovensko pesem, potem smo te iste poslušali v poljskem jeziku. V pesniško obarvanem večeru se je dalo slišati tudi, kako sta v davni preteklosti prijateljela naš pesnik France Prešeren in poljski preganjanec Emil Korytko. Pisala sta pesmi, se družila in imela isto usodo - rahločutni um v trpljenju. Korytko je umrl v Ljubljani še zelo mlad. Na njegov grobnik spomenik je dal France Prešeren napisati: »Umreti mora človek, človeštvo ne, živi naprej skozi rodove, kar človek zanj stori.«

Kadar pesnik napiše pesem in jo objavi, povzroči nadaljevanje samega sebe, daje sebe med ljudi. Daje sebe v brezmejnost za druge rodove, kajti sam bo slej ko prej zapustil ta svet. Pesnik želi deliti svojo pesem, deliti med ljudi, da se sliši. Sliši jo lahko rod za rod, vse dokler se verzi neke ohranjajo. Na tak način živita pesnik in njegova pesem v nedoumljivo prihodnost. Kvaliteta pesnika je prav v tem, da se v njem prebujata globina, ki se zrcali v zunanjem svetu kot zavest. Ta je upodobljena v harmoniji srca, ki venomer stremi k lepoti in čistosti ter nagovarja ljubitelja poezije, da išče radost v dotikanju pesmi. Radost in blagost sta esenci, ki v globinah človeka večno živita v tihoti in miru - v Ljubezni.

Vsak človek nezavedno išče to najglobljo pomirjenost, predvsem poet, ki ima mnogo bolj razvit instrument za razumevanje nežnih struktur zavesti. Poet lahko razvije in vzbudi čustvo lepote, ki jo v obliki pesmi

preliva v svet. Nagovarja človeka, da "zasliši" globine, ki oplemenitene s pesnikovim notranjim občutenjem odmevajo v zunanost.

Kdor ljubi poezijo, se lahko poigrava z besedami in črkami in prepozna lepoto zemeljskega življenja. / Ptica poleti v prostranstvo neba, sled njena.../ Od kod izvira pesem? Kdo ve? Lahko je izvir trenutnega navdih, ki prihaja direktno iz vira globin. Lahko, da je samo že v davni preteklosti slišana beseda, stavek, pesem, potegnjena iz nezavednega zaklada, oplemenitena z današnjo svežo mislijo pesnika. Vse se prepleta, pesem - misel - čustvo - pesem. Vse je od nekoga in od nikogar, vse je celota v nenehnem deljenju in sestavljanju besed, črk in misli. Povezava je podobna človeku, ki je pravkar izdihnil zrak, na njegovem mestu pa se pojavi nov človek, ki vdihne njegov izdih. Tako prepleteno in nedoumljivo se širi zavest o skrivnostni povezanosti ljudi. Poet poganja srčni utrip, ki je srčni utrip vesolja. Naše življenje je del vsega, kar živi, in smo del stvarstva, njegov ključni del. Pesnik stremi k popolni individualizaciji. Le takšen lahko skozi poezijo izrazi lastno bit, ki mu je podarjena. Preko pesmi se družijo z drugimi, čeprav globoko v sebi ve, da je celota možna šele s polno realizacijo individuuma, ki se išče skozi pesem.

Vsak človek po svoje doživlja pesem, seveda glede na njegov notranji psihološki stroj in trenutni navdih. V čem je smisel vseh pesmi, tisočeri misli, ki se zlagajo po določenih zakonitostih. Smisel je prav nesmisel. Če bi bil smisel in bi bil izpolnjen, bi bila pesem mrtva. Tako pa živi naprej v večnost. Na paleti zavestnega dogajanja se vedno nahajajo novi izzivi, povezovanja individuuma v celoto, bolje rečeno raztapljanja sebe v neskončnost.

Rabindranath Tagore, ki je napisal šest tisoč lepih pesmi, je na smrtni postelji prosil boga, naj ga ohrani pri življenju še samo tako dolgo, da napiše popolno pesem. Poln ljubezni in ponižnosti je dejal: »Neuporaben sem; samo peti znam, in moje pesmi nimajo smisla.« Čudovita izjava pesnika, ki se zaveda, da še ni napisal popolne pesmi, še ni izpolnjen. Potrebuje nov izziv, nov navdih in nov začetek, ki nima konca. Tako se širi zavest, ki stremi k neskončnosti in brezmejnosti. Hotenja so opravila nalogo in to dobro. Hočete slišati ali brati poezijo, radi pišete pesmi? Poiščite Hotenja. Velika priložnost za pot v zavest, ki čaka, da se je dotaknete s poezijo.

JANI NAPOTNIK

Foto: Amadeja Komprej

Retrospektivna razstava Jožeta Svetine

V Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu pri Ljubljani, je v Kregarjevem atriju od četrta 8. januarja 2015 na ogled retrospektivna razstava Jožeta Svetine iz Zavodenj.

Foto: Slavko Gors

Na odprtju je avtorja in njegova dela predstavila Katja Anželak, alumna škofijske klasične gimnazije, program je povezoval radijski voditelj Jure Sešek, kot glasbeni gostje so sodelovali njegovi pranečaki, učenci glasbene šole v tem Zavodu Vid, Klara in Manca. Razstavo si je že ob odprtju ogledalo veliko ljubiteljev likovne umetnosti in prijateljev, med njimi nadškof Alojz Uran, na katerega vežejo avtorja mladostni spomini. Jože Svetina je sicer rojen v Šmartnem pod Šmarno goro, v Šentvidu pa je tudi sam obiskoval gimnazijo, katere čas je zagotovo pripomogel k slikarjevemu ustvarjalnem zagonu.

Tudi sicer se avtor uspešno predstavlja doma in na tujem in že pravzaprav vse življenje (lani jih je dopolnil 80) išče odgovore v risbah, oljih in akvarelih. Spontano uporablja različne tehnike, njegov motivni svet je bil in ostaja bogastvo narave. Osamelec, samotna kašča, kmetija, kužno znamenje, šolarček upognjen pod težo sveta ali žival v svojem svet svobode. Že v času šolanja je kazal izreden talent za slikanje, po šolanju pa se je zaposlil kot učitelj likovnega pouka v Vitanju. V Zavodnjah, kamor ga je zanesla službena pot leta 1963, je ostal in obogatil prostor s svojo ustvarjalnostjo in delom za kraj. Navdušil ga je Ivan Napotnik, zato je poskrbel, da se spomin nanj primerno ohranja. Od svoje prve razstave, leta 1967 v Velenju, je imel preko 160 samostojnih razstav (lani je razstavljal v Ameriki), sodeloval je na skupinskih, ilustriral knjige... njegova dela imajo tudi ameriški predsedniki Clinton, Bush in Obama. Od vseh treh je prejel tudi osebno zahvalo. V letu 2009 je zaradi svoje ustvarjalnosti prejel naziv častni občan Občine Šoštanj.

Jožeta Svetina pravzaprav najbolj predstavljajo njegova dela, skozi se prezentira njegova igriva, svetla in neutrudna osebnost, zato vabljeni na ogled razstave v prijetnem ambientu galerije Staneta Kregarja (duhovnika in umetnika), še v mesecu februarju.

MILOJKA B. KOMPREJ

Božično-novoletni koncert MePZ Skorno

Mešani pevski zbor Skorno je v nedeljo, 28. decembra 2014, v Kulturnem domu v Šoštanju pripravil že tradicionalni božično-novoletni koncert. Zbor, ki ga sestavlja 22 pevcev in pevk, je pripravil zelo raznolik program.

Foto: arhiv

»Še vedno smo bili v božičnem času in še sneg nam je ravno tisto nedeljo izpopolnil božični duh, zato smo zapeli nekaj božičnih pesmi ob spremljavi harfe (Katja Skrinar) in klavirja (Tanja Sgerm). Ker smo lani imeli zelo naporno leto, smo se odločili, da se na koncertu predstavimo še z nekaj ljudskimi priredbami, ki smo jih izvedli na mojem magistrskem koncertu lani junija. V koncert smo vključili nekaj angleških uspešnic kot so: You raise me up, Yellow submarine in The lion sleeps tonight, zaključili pa smo ga z energičnimi črnskimi duhovnimi skladbami in Zimzelenim venčkom za Marjeto, ki vključuje skladbe: Ti si moja ljubezen, Brez besed, Mala terasa in Zemlja pleše«, je povedala zborovodkinja Vesna Pirečnik. Program je bil vizualno zanimiv, saj so med njihovim petjem nastopali tudi otroci, ki so bili našemljeni v stilu odpete pesmi. Kot glasbena gosta sta nastopili tudi skupini Skorband in M.J.A.V., ki sta odlično popestrili nastop.

Za konec lahko dodamo, da zbor deluje že pet let, kulturna sekcija Turističnega društva Skorno pa štiri leta. »V prihodnje bomo še vedno stremeli k temu, da bomo nastopali na čim več prireditvah, srečanjih zborov in revijah, se nenehno pevsko izpopolnjevali ter se trudili poslušalcem lepšati večere z našimi koncerti«, je zaključila Vesna Pirečnik.

MELITA JELEN

Filmski popoldan v Gaberkah

Arhiv Kulturnice Gaberke hrani veliko fotografij, ki so bile posnete v 21 letih delovanja društva. Skozi vsa leta pa je bilo posnetih tudi nekaj filmov, seveda v tehniki, ki je takrat obstajala.

Vsi filmi niso bili vedno najbolj kvalitetno posneti, vseeno pa so danes neprecenljivi in edinstveni. Tako obstajajo filmi o pustnih norčijah, različnih dogodkih v kraju, zagotovo pa so najbolj popularni filmi o Krvavih dirkah, ki jih najbrž nikoli več ne bo. Kar nekaj teh starih fotografij in filmov je moč videti v zmontiranem filmu 20. let Kulturnice, ki ga je Kulturnica javno predvajala ob svoji okrogli obletnici. V zadnjih dveh letih pa je Kulturnica začela aktivno sodelovati s Studiem Mozaik in snemalcem Rajkom Pergerjem ter posnela kar nekaj kvalitetnih kratkih filmov. Ker jih je želela predstaviti krajanom Gaberk in okoličanom, je v nedeljo, 11. januarja v dvorani PGD Gaberke pripravila filmski popoldan. Predstavljeni so bili filmi, ki sta jih s pomočjo Kulturnice posnela snemalca Tomo Čonkaš in Rajko

Perger v letih 2013 in 2014. Glavne vloge v filmih imajo krajani iz Gaberke, otroci iz vrtca Mojca Gaberke in ostali sodelujoči iz bližnje okolice. V dveh letih je bilo posnetih kar 7 različnih krajših filmov na temo domačih običajev. Obiskovalci so si lahko ogledali filme Toma Čonkaša iz Studia Mozaik: Stkana zgodba lanenega prtiča, Kolovratovanje, Toplina domače volne in Zadnja košnja. Rajko Preger pa je za Kulturnico posnel filme: Od moke do kruha, Setev rži in Prešanje jabolčnika.

Vsi filmi, ki so bili predvajani v okviru Filmskega popoldneva v Gaberkah ter film 20. let Kulturnice, so posneti na DVD-jih in jih je mogoče naročiti pri Kulturnici Gaberke, in sicer pri predsedniku društva Francu Šteharniku.

Foto: A. Grudnik

ALEKSANDER GRUDNIK

Mestna knjižnica Šoštanj – februar 2015

Ure pravljic

od 17.00 do 17.45, Namenjeno otrokom od 3. leta dalje.

- 5. 2. 2015 - Holly Webb: Izgubljeni kužek | Pripoveduje Marjetka Blatnik.
- 12. 2. 2015 - Tatjana Kokalj: Hočem brati! | Pripoveduje Andreja Kolenc.
- 19. 2. 2015 - Amber Stewart: Zajčji uhlji | Pripoveduje Marjetka Blatnik.

Pravljica ustvarjalnica, 26. 2. 2015 ob 17.00 uri do 18.30

Izdelava knjižnih kazalk s knjižnimi junaki.

Pridružite se našim ustvarjalnim delavnicam, kjer barvamo, režemo, lepimo. Navdih iščemo v naravi, letnih časih in praznikih. Otroke, ki potrebujejo pomoč pri izdelovanju, naj spremlja starejša oseba.

Delavnico vodi Andreja Kolenc.

Knjižni Sejem, ponedeljek, 2. 2. 2015, ob 10.00 do 18.00

Za vse ljubitelje starih knjig, sejem rabljenih knjig, prvi ponedeljek v mesecu. Da knjige ne bi romale na odpad, jim skušamo najti na sejmu nov dom, tako ohranimo dostojanstvo starim odsluženim knjigam, ki še vedno nosijo v sebi sporočilo za vsakogar, ki si bo vzel čas zanjo in njene porumenele liste.

Poleg podarjenih knjig prodajamo tudi knjige, ki so odslužile svojo nalogo v naši knjižnici, z namenom, da najdejo pot med ljudi in tako polepšajo dan strastnim bralcem in zbirateljem.

Knjige se prodajajo po simbolični ceni 1 €.

Pri nakupu ali prodaji lahko sodelujejo vsi člani in nečlani knjižnice, pri tem postavite simbolično ceno sami.

Potopisno predavanje, torek, 10. 2. 2015, ob 19.00 uri

Bikepacking: Črna Gora, Albanija, Kosovo

Aleksandra Bellian nam bo predstavila »bikepacking« in nas s kolesom popeljala na pot iz Črne Gore v Albanijo in Kosovo.

Lani septembra se je s prijatelji odpravila na raziskovanje tamkajšnjih odmaknjenih poti. Koliko km je prekolesarila, kakšni občutki in doživetja so jo spremljala na sami poti pa lahko izveste na predavanju, kjer bomo poskušali ujeti delček njenega doživetja na dveh kolesih.

Razstavi februar 2015

Prišla je zima

Razstavlja Vrtec Biba

Ustvarjeno doma 2014

Razstava plakatov, tiskovin in zgoščenk iz občin Velenje, Šoštanj in Smartno ob Paki.

»Glasbenik« z Anito in Borisom

»Glasbenik« je društvo, katerega ustanovna člana sta Anita Dobnik in Boris Golavšek. Anita je članica ansambla Kvintet slovenskih deklet, Boris pa je član ansambla Juhej.

Skupaj vodita društvo od leta 2013. V sklopu društva organizirata razna izobraževanja in individualno poučevanje instrumentov. »Skozi celo leto vas vabiva, da se nam pridružite vsi stari in mladi, željni glasbenega znanja«, pravita.

Foto: Osebni arhiv

Poučujeta na sedežu društva, v Skornem pri Šoštanju, lahko pa obiščeta učence tudi na domu.

V sklopu društva izvajajo celoletne individualne tečaje za: akustično kitaro, električno kitaro, bas kitaro, bendžo, mandolino, ukulele, kontrabas, klaviature in solo petje. »Prav tako se za te instrumente vsako poletje odvijajo tudi skupinske delavnice. Poleg individualnih tečajev pa nudimo tudi mentorstvo ansamblom, skupinam in pevskim zborom«, povesta.

Društvo Glasbenik povezuje glasbenike, glasbene pedagoge in ljubitelje glasbe, organizira glasbene aktivnosti, delavnice in izobraževanja, izvaja redna poučevanja za izbrane instrumente in organizira glasbene dogodke, koncerte in ostale prireditve.

V društvu jih je vsako leto več. »Ker smo v društvu glasbeniki, ki se z glasbo ukvarjamo tudi že 20 let, se radi večkrat dobimo na vajah, kjer ustvarjamo, se družimo in naredimo kakšno novo pesem. Novo pridobljene ideje radi prenesemo tudi na mlajše člane ali pa jih predstavimo na priložnostnem koncertu«, sta ob koncu še povedala Anita in Boris.

MELITA JELEN

Bogoslužna oznanila

Svete maše na 4. nedeljo med letom, 1. februarja 2015:

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Gaberke ob 10. uri.

Svete maše na praznik Jezusovega darovanja, svečnice, 2. februarja 2015 (blagoslov sveč):

Šoštanjka župnijska cerkev ob 8.30 uri.
Šoštanjka mestna cerkev ob 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.

Svete maše na 5. nedeljo med letom, 8. februarja 2015:

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Topolšica ob 10. uri.

Svete maše na 6. nedeljo med letom, 15. februarja 2015:

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7., 8.30 in 15. uri (Vera in luč).
Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Gaberke ob 10. uri.

Na praznik svetega Valentina, v soboto 14. februarja 2015, bo v Zavodnju maša ob 10. uri

Svete maše na pepelnico, 18. februarja 2015 (pri vseh mašah bo obred pepeljenja):

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7. uri.
Šoštanjka mestna cerkev ob 18. uri.
Bele Vode ob 8. uri. | Zavodnje ob 8. uri.

Svete maše na 1. postno nedeljo, 22. februarja 2015

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7., 8.30 (skupni krst) in 15. uri (dekanijsko srečanje pevskih zborov).
Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri. | Zavodnje ob 10. uri.
Topolšica ob 10. uri.

Svete maše na 2. postno nedeljo, 1. marca 2015

Šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjka mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Gaberke ob 10. uri.

Tridnevne duhovne vaje za srednješolce in študente bodo v času zimskih počitnic. Mladi lepo vabljeni! Prijavite se lahko v župnišču.

Srečanje otroških pevskih zborov naše dekanije bo v Šoštanju 22. februarja 2015 ob 15h.

Tečaj priprave na zakon bo letos v Mihaelovem domu v Šoštanju 7. in 14. marca ob 15h.

Birmanski dan v mesecu februarju bo v soboto 28. od 9.00 do 12.00 v župnijski cerkvi

Biblični večeri v Mihaelovem domu

V postnem času bo vsak ponedeljek ob 19. uri svetopisemski večer v Mihaelovem domu. Vabljeni vsi, ki vas zanima poznavanje Svetega pisma.

Deset, da kdo petnajst?

Cerkev sv. Antona v Skornem je priljubljeno zbirališče kristjanov in ostalih pohodnikov, ki se poleg bogoslužnih dogodkov, ki so na tem mestu nekajkrat v letu, razveselijo čudovite arhitekture, oltarja posvečenega sv. Antonu Puščavniku ali samo uživajo v lepem razgledu.

Cerkev je podružnična cerkev šoštanske dekanije, ki zanjo lepo skrbi, veliko pa zanjo postorijo krajani sami, saj jim je cerkev z enim zvonom in letnico nastanka, ki sega tja v 16. stoletje, v ponos.

Že od nekdaj velja običaj, da na god sv. Antona 17. januarja pred cerkvijo licitirajo krače. Pred licitacijo je maša, med katero jih župnik blagoslovi. Blagoslovi tudi tiste, ki so dobrote darovali z namenom, da se

z izkupičkom prodaje postorijo vzdrževalna dela na cerkvi. Licitacija je poseben dogodek na katerega ljudje radi pridejo, saj se med izklicevanjem in višanjem cen, tudi pošalijo. Običaj, ki združuje ljudi, vzpodbuja radodarnost, a hkrati razveseljuje z dobrotami, je eden najstarejših ohranjenih običajev na slovenskem. Letošnja licitacija ni bila izjema. Slabo vreme, blatne poti in dolgočasno sobotno popoldne niso odvrgli ljudi, da se ne bi udeležili bogoslužja in nato priljubljene prodaje in nakupa. Dva ključarja sta spretno klicala začetne vsote, ki so jih ljudje višali za zabavo in za res in zraven dajali pripombe tudi na račun davčnih blagajn in izdajanja računov. V rekordnem času so dobrote zamenjale lastnike in krače, salame, slanina in ostale mesnine so dišale pod dežniki na poti v dolino.

MILOJKA B. KOMPREJ

Foto: Milojka B. Komprij

Zaključek RPG 2014

Vletu 2014 smo organizirali veliko uspešnih taborniških akcij, vodovih sestankov in nepozabnih taborniških dogodivščin.

Da pa bi leto 2014 zaključili v tem slogu, smo se odločili, da pripravimo še en nepozaben zaključek, ki je potekal 29. 12. 2014 v gasilskem domu v Šoštanju. Zbrala se je ekipa štirih članov rodu Pusti grad Šoštanj, ki je skrbno pripravila plan, kako bi na nek drugačen, inovativen način izvedla zaključek. Odločili smo se, da pripravimo zaključek v malce bolj svečanem duhu s slavnostno večerjo in zabavnim kulturnim programom.

Priprave so stekle v polnem teku že 14 dni pred samim dogodkom. Obvestili smo vse naše člane o prihajajočem dogodku, vsak član pa je ob prijavi dobil svoje geslo, s katerim je lahko vstopil na zaključek. Dan pred zabavo smo fantje naši načelnici Mojci pripravili tudi slastno torto za rojstni

Vaši gostitelji D+U+L+M <3

Ajda: Super zastavljena in izvedena akcija. Vse čestitke organizatorjem za dodelan program in res pravo slavnostno večerjo. Ženski del RPG-ja si želi še več tovrstnih akcij, kjer moški del poskrbi za nas ter nas razvaja. :D

Maruša: Na zaključku je bilo super. Odlično vzdušje in super, fino, fajn izpeljana slavnostna večerja.

Eva: Letošnji zaključek je bil čista bomba. Stregli so nam zelo postavni in simpatični natakariji, ki so postregli bolje kot profesionalci. Da o hrani sploh ne govorimo. Glasni piščanec in Muffin ala ebola sta presegla vsa moja pričakovanja. Za piko na i pa so naši natakariji poskrbeli tudi za kulturno-zabavni program. Bolje ne bi moglo biti. En velik M za naše gostitelje D&M&L&U! <3

Foto: arhiv RPG Šoštanj

dan, ki ga je praznovala nekaj dni pred zaključkom, ob tem pa smo pokazali, da se znamo zabavati in da se tudi fantje dobro znajdemo v kuhinji.

Na dan zaključka smo poskrbeli še za zadnje podrobnosti, pripravili dvorano za naše goste in se očedili, kot se za prave natakarije spodobi. Ob 20:00 uri so začeli prihajati gostje, ki sta jih pri vhodu pričakala varnostnika Black & Dog, ki sta preverjala gesla, s katerimi so lahko udeleženci vstopali. Ko so se vsi gostje udobno namestili za svoje mize, jih je šef strežbe lepo pozdravil in jim zaželel zabaven večer. Medtem ko smo natakariji skrbeli, da naši gostje niso imeli suhih grl, so si slednji izbrali iz bogatega menija, kaj bodo prigriznili za večerjo. Glasni zrezek po šoštanjsko, vroči piščanec, zrezek po nebeško, konzervativni piščanec, zrezek ala kameno lice, to je le nekaj izmed glavnih jedi, ki so si jih lahko izbrali. Za sladico pa smo jim ponudili maffin ala ebola, palačingo in ježka. Gostje so bili navdušeni nad našimi kreacijami. Po slavnostni večerji je sledila zabavna orientacija, na kateri so morali sodelujoči prepoznati vse udeležence iz fotografij, na katerih so bili mlajši od petih let. Smeha ni manjkalo. Zaključek se je nadaljeval z zabavnim programom, številnimi presenečenji, zapeli pa smo tudi nekaj pesmi ob zvoku kitar. Ker je bila družba tako dobra je čas še prehitro minil. Pozno v temno noč smo prišli h koncu še ene nepozabne taborniške dogodivščine. Da pa bi bil dan popoln smo zaključek končali v hiši naše načelnice Mojce, kjer smo prespali in skupaj dočakali novo jutro.

Taborniški pozdrav!

Najslajše stvari so za konec

Taborniki Rodu Pusti grad Šoštanj smo zadnji petek v decembru izkoristili za sladkanje in zabavo. 19. decembra 2014 smo organizirali Sladko orientacijo za vse mlade tabornice in tabornike našega rodu.

Foto: arhiv RPG Šoštanj

Otroci so v mešanih ekipah odšli na orientacijo, ki je vodila od osnovne šole Karla Destovnika-Kajuha skozi Šoštanj do Marijinega trga. Starejši GG-ji so se na orientaciji preizkušali v vlogi vodnikov in pazili

na mlajše člane. Tokratna orientacija ni bila po potnih znakih ali karti, temveč po opisu poti, ki jih je vodil do KT-jev. Na KT-jih so se ekipe preizkušale v različnih nalogah, in če so bili uspešni, so se za nagrado malo posladkali z dobrotami, ki so jih prinesli otroci sami.

Konec orientacije je bil na Marijinem trgu, kjer so čarobno vzdušje pričarali božični okrasni in mini ogenj, ob katerem smo se gregli. Za bolj praznično vzdušje pa smo se še malo posladkali z dobrotami in pogreli s čajem. Tako smo skoraj dve uri preživeli ob spoznavanju našega mesta ter se ob tem še zabavali in sladkali. V letu 2015 pa lahko pričakujete še veliko takšnih akcij in obilo zabave.

ROD PUSTI GRAD ŠOŠTANJ

Luč miru iz Betlehema

Luč miru iz Betlehema je mednarodna dobrodela akcija, ki je razširjena po celotni Evropi, h nam pa prihaja že štiriindvajseto leto zapored. Nosilec akcije je Zveza tabornikov Slovenije ter združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov.

Plamen, ki ga vsako leto prižgejo v Betlehemu, nato prispe na Dunaj, kjer so ga letos sprejele delegacije iz več kot dvajsetih držav, ena izmed njih je bila tudi naša delegacija.

Kot vsako leto smo tudi letos taborniki rodu Pusti grad Šoštanj delili plamen miru. Delili smo ga pred trgovino Tuš v Šoštanju, ga odnesli na sejo svetnikov na Občino ter na Osnovno šolo Karla Destovnika-Kajuha.

Za konec pa smo letos luč prvič ponesli tudi na Smrekovec in s tem uspešno zaključili akcijo.

Foto: arhiv RPG Šoštanj

Letošnja poslanica:

Za tvoj dar mi je mar

»Hvala, Prijatelj.

Dobil sem Tvoj dar.

Prižgal si ga v Betlehemu in poskrbel, da je prišel do mene.

Sprašujem se, zakaj sem ga dobil.«

»Dobil si priložnost.

Bodi odgovoren in pusti svoj pečat.

Poskusi.

Koliko ti je mar?»

S.H.

Vrtec

Zima, zima bela

Vsak letni čas nosi s sabo nekaj posebnega, lepega in edinstvenega. Zima ima to moč, da nam nasuje snega. Tega pa se najbolj razveselijo otroci.

Foto: arhiv vrtca

Najmlajši člani vrtca Biba so lahko takoj po prazničnih dneh pridobivali prve izkušnje s snegom, ko smo ga prinesli v igralnico. Otroci so ga opazovali, tipali, nekateri tudi okusili in se z njim igrali. Kar kmalu so ugotovili, da daje neprijeten občutek, da je mrzel. Zato so ga previdno dajali z žlicami v posode in mešali. S snegom so kuhali in delali potičke. Ko smo igro ponovili, so bili tako pogumni, da so ga že prijemali z rokami. Opazovali so, kako se tali v njihovih toplih dlaneh in se spreminja v vodo. Miza in tla so bila kmalu mokra, zato so jih otroci s krpami pobrisali.

Seveda smo odšli tudi na prosto, na sneg. Najmlajši otroci so se lahko igrali v atriju. Prvi vtis, ko so zagledali drugačno, belo površino atrija, je bil za nekatere zastrašujoč. Ob pomoči pa so se opogumili in začeli raziskovati. Poslušali so škripanje pod škornji, opazovali sledi in z lopatami polnili vedra. Naredili smo majhnega snežaka ter peli pesmi o zimi.

Starejši otroci so odšli na sprehod, opazovali naravo pokrito s snežno odejo, pridobivali izkušnje s snegom, opazovali sledi, hodili po celem snegu in se z njim igrali. Veliko radosti nam daje zima, zato naj še kar traja in naj bo res bela.

DAMJANA SEČKI

Zima v vrtcu

Praznični dnevi so nam prinesli tudi sneg. Zato smo v začetku leta tudi v vrtcu izkoristili belo odejo. Igra v okolici vrtca in na naših terasah je bila otrokom v veliko zadovoljstvo. Postavljali smo se snežake, se igrali s snegom in se valjali, z vedri in lopatami pa smo postavljali potice in gradove.

Foto: arhiv vrtca

V igralnicah smo se igrali didaktične igre, opazovali taljenje snega in izvajali preizkuse, slikali zimo po opazovanju in prepevali pesmi o zimi. Izkoristili smo vsako krpico snega, dokler nam ga ni sonce stopilo.

JOŽICA MALUS

Življenjska zgodba Ivana Pirečnika iz Šoštanja

3. del

11-letni Ivan Pirečnik se je 2. oktobra 1952 s svojo materjo Pavlo Pirečnik vrnil v Slovenijo. Domovina ga je pričakala z mnogimi sprejemi, darili in pozdravnimi pismi. Za Ivana so zbirali tudi denar, podjetje Borba mu je celo poklonilo stalno mesečno štipendijo.

Najprej mu je dobrodošlico izrekla večtisočglava množica na železniški postaji na Jesenicah. Velika množica ga je pričakala tudi na vsaki naslednji postaji. Na poti do Ljubljane je že odgovarjal v slovenščini: »Hvala Tovariši.« V prestolnici ga je pričakalo več kot 10.000 ljudi, ki so ga obdarovali in mu vzklikali: »Naš Ivan!« Celotna Slovenija se je veselila zmage na sodišču in Ivanovega prihoda v rodno deželo.

Najlepši in zagotovo najbolj ganljiv sprejem je Ivan doživel v rodnem Šoštanju, kjer so ga v soboto, 3. oktobra, na osrednjem trgu pričakali večinoma vsi meščani. Tisti, ki so še živi, se še dandanes spominjajo veselega dogodka. Ko se je pripeljal, je igrala godba. V izbruhu solz je presrečna Marica prvič po desetih letih objela svojega brata. Pozdravil ga je tudi takratni šoštanjski župan Miloš Volk, ki je Ivanu sredi trga izrezal kos domačega kruha ter ga po stari šegi pogostil s sadjem in soljo.

Slavnostni sprejem Ivana v Šoštanju (iz družinskega albuma M. Pirečnik)

Ivan se je izjemno hitro vključil v novo okolje. Mama Pavla in sestra Marica sta bili presrečni, da ju je tako hitro sprejel za svojo družino. Še posebej se je navezal na 2-letno nečakinjo Ireno.

V manj kot letu dni se je naučil tekoče govoriti slovensko. Takoj je začel obiskovati osnovno šolo, pri učenju jezika pa so mu učiteljice pomagale tudi v popoldanskem času.

Šolanje je nadaljeval v Ljubljani, po končani gimnaziji pa se je vpisal na industrijsko kovinsko šolo v Celju in se izučil za strojnega ključavničarja. V vojski je dobil čin rezervnega oficirja. Zaposlil se je v šoštanjski termoelektrarni, kjer je delal do konca svojega življenja.

Ivan Pirečnik (na sredini) s sodelavci v šoštanjski termoelektrarni (iz družinskega albuma M. Pirečnik)

Ivan je bil izjemno družaben človek, imel je veliko prijateljev, s katerimi je preživel prosti čas. Rad se je ukvarjal s športom, predvsem z nogometom. Z nemškimi prijatelji iz otroštva se je pogosto srečeval tudi v odraslih letih. Prihajali so k njemu v Šoštanj, on pa jih je obiskoval v Nemčiji.

Ivan Pirečnik (tretji z desne proti levi) s prijatelji (iz družinskega albuma M. Pirečnik)

Ivan Pirečnik (prvi z leve proti desni v spodnji vrsti) na nogometni tekmi (iz družinskega albuma M. Pirečnik)

S krušnimi starši je ohranil stike preko pisem, ki so si jih pošiljali nekajkrat letno. Zakonca Sirsch je prvič ponovno videl šele po osemnajstih letih od vrnitve v Slovenijo.

Ivanova sestra Marica je povedala, da so ob prvem srečanju vsi jokali, bili so srečni. Med družinama ni bilo nobenih zamer. Do smrti krušnih staršev je Ivan z njima ostal v lepih odnosih, udeležil se je tudi njunih pogrebov. Josefina Sirsch je umrla avgusta 1985, Gustav pa manj kot leto dni za njo.

Ivan je na svojo pravo družino ostal zelo navezan tudi v odraslih letih. Mama Pavla je umrla leta 1965, Ivan pa je do konca svojega življenja živel s sestro Marico v Šoštanju. Poročil se ni nikoli.

Medijska pozornost ga je spremljala do konca življenja. Tako domači kot tuji novinarji so hoteli z njim opravljati intervjuje in pogovore še mnoga leta po njegovi vrnitvi v Slovenijo. Na večino intervjujev je pristal, zadnja leta življenja pa jih je nekaj tudi zavrnil.

Ivan in Angela Kumer sta v zakon stopila leta 1954. Rodile so se jima tri hčerke, Vera, Vida in Majda, družina pa se večja iz leta v leto, saj šteje tudi šest vnukov in sedem pravnukov. Foto: arhiv

Ivan Pirečnik je umrl leta 1995. Pokopan je v Podkraju pri Velenju.

Po njegovi zgodbi so leta 1954 v Veliki Britaniji posneli celovečerni igrani film z naslovom Razdvojeno srce (The Divided Heart), ki je bil na podelitvi nagrad Britanske filmske akademije nominiran v kar šestih kategorijah. Prejel je dve nagradi - za najboljšo angleško igralko (Yvonne Mitchell) in najboljšo tujo igralko (Cornell Borchers), ter nagrado

Združenih narodov. V ZDA je bil izbran med pet najboljših tujih filmov. Film so predvajali po vsej Evropi.

Ivanova zgodba je delno opisana tudi v romanu Antona Ingoliča Deček z dvema imenoma (1955).

PINA ŠPEGEL

Ivan Pirečnik z mamo Pavlo in sestro Marico na počitnicah na obali (iz družinskega albuma M. Pirečnik)

Ljubica

Sedela sem na klopci v mestnem parku in se odločala med dvema možnostma, dvema potema, ki sta vodili vsaka v svojo smer. Ena na vzhod, druga na zahod. Zdeli sta se mi kot dve izključujoči varianti, ki nista imeli popolnoma nič skupnega, dva pola, na zemljevidu oddaljena le nekaj kilometrov, v moji glavi, v mojem načinu dojemanja pa daleč vsak sebi, daleč kot severni in južni tečaj.

Tehtala sem in tehtala, že vstala, naredila nekaj korakov, potem pa se vrnila na izhodišče, spet sedla in se ozrla proti nebu. Skrivenčene veje ogromne stare platane so ga zakrivala in le malo svetlobe je našlo pot do mene, majhne in sključene, blede in neodločne. Ko sem bolje pogledala, sem videla mehko, temno zeleno odejo, ki se je spuščala proti meni. Še malo, pa bo padla name in me pokrila, me skrila pred svetom, sem pomislila in se še bolj združnila vase. Nekaj trenutkov se mi je ta misel zdela kot nekakšna odrešitev, kot nekaj, kar s seboj prinaša mir in prijazen, šelesteči nič, potem pa sem se kar naenkrat zdrznila, vstala in ne da bi pomislila, sem stopala proti mestu.

Čez deset minut sem vsa zadihana vstopila v čakalnico. Nisem sedla, kot običajno in nisem čakala, da bo sestra prišla po zdravstveno kartico. Stopila sem k okencu in potrkala:

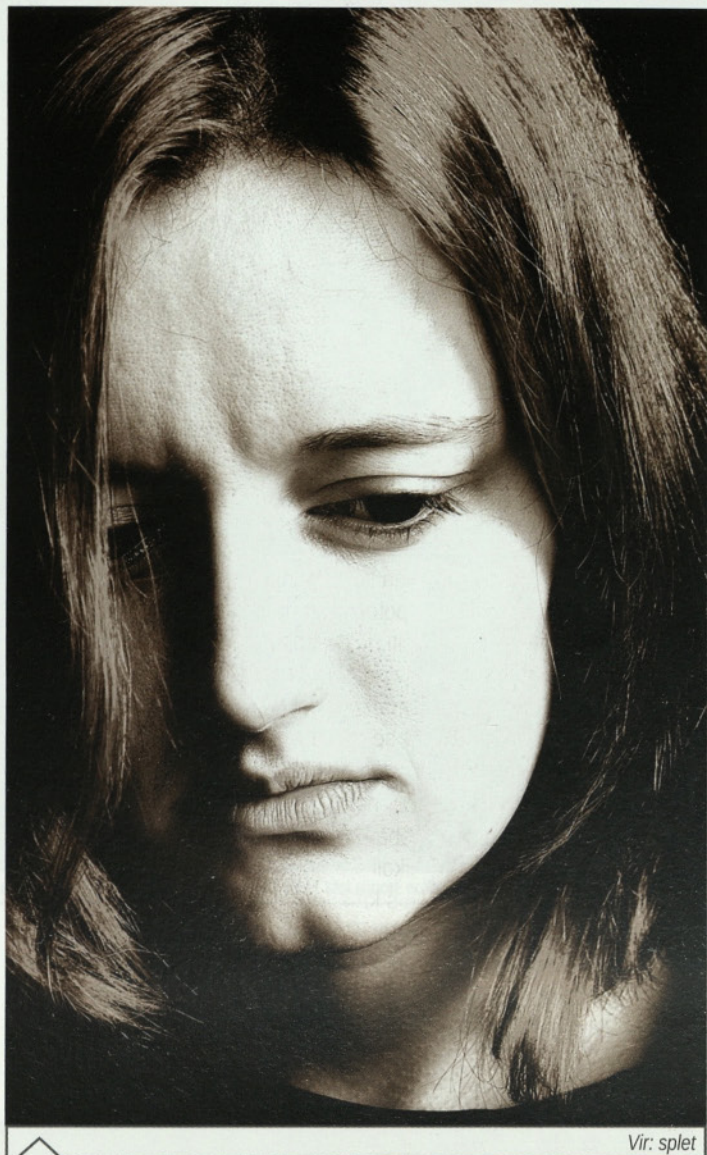
»Nujno moram do zdravnika.«

»Ste naročeni?«

»Ne, nisem, a res moram do njega. Takoj zdaj moram k njemu,« sem ponovila, gospodična na drugi strani pa me je želela prepričati, da to ne bo mogoče.

»Kako da ne? Če vam povem, da je nujno. Ne, ne more počakati!«

»No, pa sedite. Bom vprašala zdravnika,« je nejevoljno odgovorila in se obrnila proč, jaz pa nisem sedla. Zdrži. Ne znoril! Mirno. Globoko dihaj. Tako, vdih – izdih – vdih – izdih, sem si govorila, saj sem še kako dobro vedela, kaj bi pomenilo, če se ne bi zmogla obvladati. Res bi bila to bližnjica do zdravnikove pozornosti, a nič kaj prijetna in z nezavidljivimi posledicami. Enkrat sem že izkusila, kaj pomeni biti nujni primer v njihovem, medicinskem žargonu in tega si res nisem želela ponoviti, toda nekako vendarle moram dopovedati tej naduti sestri, da nisem prišla, ker bi mi bilo dolg čas. Potrebovala sem pomoč. Zares sem jo potrebovala. Stala sem ob okencu in ko se ni zgodilo nič, razen da je sestra izginila iz mojega vidnega polja, sem kljub vsemu sedla. Nisem se menila za vprašujoče poglede drugih čakajočih, nikogar nisem ogovorila in tudi nihče drug ni storil česa podobnega. Bili so kot mumije, obdani vsak s svojim ovojem molka, z glavami, potegnjeni globoko med ramena. Ne mumije, želve so, me je spreletelo. Želve, ki se skrijejo same vase, pod svoj oklep in čakajo, da nevarnost mine. Naslonila sem se na trd lesen stol, potem pa se ozrla proti stropu. Podobno kot prej v parku, sem tudi tu pogrešala svetlobo, pogrešala vsaj kak žarek, ki bi prebodel to moreče vzdušje. Namesto zlatega pramena sem na svoje veliko začudenje nad seboj spet zagledala zeleno krošnjo. Veje so se nagibale nadme in njihove nenavadne oblike so me spomnile na film, ki sem ga gledala pred nekaj dnevi, na deklico, ki se je izgubila v divjini deževnega pragozda. Pomežiknila sem. Zaprla oči in jih spet odprla, potem pa pogledala proč. Kaj naj to pomeni, sem se spraševala, prepričana, da so zlovesče veje še zmeraj nad menoj, hkrati pa sem vedela, da sedim v čakalnici bolnišnične ambulante. Napetost v meni je naraščala in naenkrat se mi je zazdelo, da mi zmanjkuje zraka. Vdih – izdih – vdih – izdih ... sem si ponavljala in se prepričevala, da je vse v redu, da čakam, kot čakajo vsi ostali, ker se čakalnica tako imenuje z namenom. Spet sem se vzravnala in se čudila naboru opreme v prostoru. Leseni stoli, ki so bili najbolj neudobni, kar sem jih kdaj videla, pusta zelena vrata, po tleh pa hladni linolej. Nikjer ničesar, kar bi razbilo ta hlad, to enoličnost, dolgočasnost, to ujetost v čakanje, ki traja in traja. Kot da se je tisti, ki je izbiral opremo, še posebej potrudil, da bi bil čas čakanja podvojen ali celo potrojen v brezizraznosti, v tiktakanju sive stenske ure, ki je nizala sekunde kot

Vir: splet

kaplje, ki so mi padale na tilnik. Zdaj sem tudi sama sedela kot ostali navzoči, s sklonjeno glavo in naraščajočim nemirom. Čez nekaj dolgih minut sem se spet ozrla proti stropu, ki to ni bil. Zelena, migetajoča odeja je bila zdaj še nižje, še bližje moji glavi in prepričana sem bila, da bi jo lahko zgrabila in potegnila nase, če bi le stegnila roko. Veje so spremenile obliko, se prepletle v nekakšno živo mejo med menoj in nebom oziroma domnevnim stropom, medprostore pa so zapolnjevali veliki, nazobčani, temno zeleni listi. Spet sem umaknila pogled in pogledala po prostoru. Naenkrat sem prepoznala vse čakajoče. Kako da tega nisem takoj opazila, sem se začudila, ko pa so bili to vendarle ljudje, ki sem jih vsak dan videvala pred blokom. Dobro, v drugačnih okoliščinah, drugače oblečeni, v drugih vlogah so, sem se tolažila, a hkrati dobila potrditev, da imam prav. Vsi so bili povezani, delovali so kot uigran tim, kot sistem, ki je popolnoma enoten, brez napak, brez zastranitev, brez najmanjših шумov v delovanju. Sedeli so tam in čakali, vsak s svojo nalogo, vsak v svoji, vnaprej določeni vlogi. Prepričana v svoj prav sem se delala, kot da nisem opazila nič nenavadnega. Ne bom jim pokazala, da se jih bojim.

Spet sem sklonila glavo in prisluhnila. Čeprav sem ob prihodu in še nekaj časa po njem mislila, da vsi okoli mene molčijo, sem se zdaj le prepričala, da to ne drži. Šepetaje so se pogovarjali in ko sem se skrivaj ozrla, sem videla, da so se drug drugemu nasmihali in si pošiljali neverbalna sporočila, na zunaj pa so se delali, da se ne poznajo, da so popolni tujci, ki so se le naključno znašli v istem prostoru. Ko sem par minut pozorno poslušala, ni bilo več dvoma, o kom govorijo.

»Dajte mi kartico. Takoj.«

»Zdaj ste na vrsti, takoj ko bo zdravnik prost. Samo še kako minuto,«

je rekla sestra in dvignila glavo iznad računalniškega ekrana.

»Ne. Takoj mi dajte kartico. Proč moram. Tu so. Vsi so tu,« sem skoraj zavpila, hkrati pa vedela, da se moram za vsako ceno obvladati. Ne smem dovoliti, da se zgodba ponovi, nikakor ne smim dovoliti. Če moj mož izve, da sem bila tu, bo katastrofa. Pa naj ostane kartica, grem pa brez nje, sem si rekla, a v istem trenutku pomislila, da je ne smem pustiti, saj bo to dokaz, da sem bila tu.

»Kartico mi dajte!«

»Takoj,« je rekla in ko sem se obrnila okrog sebe, sta ob meni stala dva moška.

»Pridite z nama, vse bo v redu,« je rekel prvi, drugi pa me je prijazno prijel pod roko.

»Ljubica, vse to se ti samo dozdeva. K zdravniku moraš,« mi je Rok prigovarjal, kadar koli sem načela pogovor na temo najine zveze. Že nekaj mesecev sem se borila sama s seboj, vse od zimskih počitnic, ko smo z otrokoma vikend preživel v hotelskem apartmaju. Ni se imel kam umakniti, pa je telefoniral iz kopalnice. Zvečer, ko je mislil, da spim, se je pogovarjal z žensko, za katero sem bila prepričana, da je njegova ljubica. Najprej sem misel na to odganjala, kot odženeš nadležno muho. Zamahnila sem z roko, potem sem jo poskušala ujeti med dlani, jo pomečkati in zavreči, jo uničiti, jo iztrebiti, pa mi ni uspelo. Znova in znova se je vračala, se vrinjala v najino komunikacijo, spala z nama, me obletaval zmeraj in povsod, zmeraj pogosteje in zmeraj bolj nadležno. Ko me je že skoraj prepričal, da se motim, sem ga spet slišala:

»Potrpi. Pssst. Saj veš, saj vse veš. Ne morem izgovoriti ...« in tako naprej in tako naprej. Šepetal je, njegove besede pa so bile sladke, so bile kot med, ki počasi polzi z roba kozarca in se razliva na mizo, mehko in gladko in lepljivo. Nikjer in nikoli nobenega imena, nobene konkretne izjave, ki bi se je lahko oprijela, s katero bi ga lahko konfrontirala, samo šepetanje, samo nenehno igračkanje s telefonom, samo nenehni izgovori in številni prijatelji, kolegi, znanci, ki so ga klicali, ga vabili na pijačo, ko jih je spet in spet srečeval. Za zamujanja je imel zmeraj pripravljene izgovore, za moja vprašanja priliznjene fraze, za moj dvom en sam odgovor:

»Spet se ti dogaja, kajne, le da ne upaš priznati. K zdravniku bi morala.«

Nikoli si nisem znala zares razložiti, kaj se mi je zgodilo pred leti. Bilo je po praznovanju Rokovega rojstnega dneva. Z družbo smo si malce privoščili, se zakadili, prespali in naprej živeli svoje vsakdanje življenje. No, so ga živeli, vsi, razen mene. Začelo se je s prisluhi, ki so bili najprej čisto prijazni in skoraj nemoteči, potem pa so se stopnjevali do te mere, da sem pristala na psihiatriji. Toksična psihoza. Po trimesečnem zdravljenju sem bila prepričana, da se mi kaj podobnega ne bo več zgodilo. Natančno sem upoštevala navodila, se džointa nikoli več niti dotaknila, redno obiskovala psihiatra, jemala predpisana zdravila, doštudirala, se zaposlila, rodila in z leti pozabila na to neprijetno izkušnjo, dokler mi ni rekel:

»Ljubica, spet se ti je ponovilo. Spet imaš prisluhe.«

Pa jih nisem imela, prepričana sem bila, da jih nisem imela. Pogovarjal se je po telefonu, šepetal je v telefon, mene pa pošiljal k zdravniku. Nisem mu mogla dokazati, nisem se mogla prepričati, da ni res, niti, da je. Kar trajalo je in trajalo in nazadnje sem v vsaki zamujeni minuti videla neko žensko, neko domnevno Rokovo ljubico, ki je bila ali pa je ni bilo. Jaz sem bila prepričana v prvo, on je trdil drugo. To žongliranje, to skrivanje, prikrivanje, izmikanje in prepričevanje, ta neverjetna dvojnost njegovega izraza me je spravljala ob pamet. Ko se je pozno vrnil domov, je bil še bolj prijazen kot sicer, ko sem ga vprašala, s kom je govoril po telefonu, je na dolgo in široko razlagal, zdaj o tem, zdaj o onem prijatelju. Na vprašanje, zakaj je šepetal, je zmeraj ljubeznivo odgovoril, da me noče vznemirjati. Bolj sem bila prepričana v obstoj ženske, ki kot senca lega med naju, bolj me je opominjal na mojo preteklo psihotično izkušnjo.

Nihala sem med svojo in njegovo resnico in nazadnje sploh nisem več ločila med otipljivo stvarnostjo in med tisto, ki se je porajala v mojem umu. Iz parka, kjer sem tehtala med možnostma, ali naj se na dan, ko sem v službi vzela dopust, odpravim v Rokovo pisarno in ga presenetim, ali naj obiščem psihiatra, sem izbrala slednjo. V bolnici sem ostala ves teden, na dan odpusta pa ga nisem poklicala, kot sva se dogovorila. Poklicala sem taksi in sama odšla domov.

»Ljubica!« je vzklíknil, jaz pa nisem vedela, je bilo namenjeno meni ali njej, ki je stala za njegovim hrbtom, ogrnjena v njegovo jutranjo haljo.

TANJA P. HOHLER

Vir: splet

Roman Kavšak novi predsednik NK Šoštanj

Poudarek bo na delu z mladimi

Nogometni klub Šoštanj se je, podobno kot številni drugi klubi v Šoštanju in tudi širše, v lanskem letu znašel v velikih finančnih težavah. Težave so bile celo takšne, da so trenerji drug za drugim zapuščali klub, odhajali so igralci, tudi nogometaše mlajših selekcij so starši raje vozili v sosednje Velenje in Šmartno ob Paki, kjer so bile razmere bolj urejene.

Barko, ki je počasi tonila, je bil pripravljen prevzeti Roman Kavšak. Poleg njega so v upravnem odboru kluba še Boštjan Dokl Menih, ki je tudi podpredsednik kluba, Robi Lah, Milan Roškar, Jani Vačun in Vesna Andrejc. Takoj po izvolitvi so začeli z delom in uspeli ob pomoči Občine Šoštanj finančno sanirati klub, kot glavno nalogo pa so si zadali delo z mladimi. Sicer so zelo zadovoljni, da jim je uspelo obdržati tudi člansko ekipo, ki je že začela s pripravami na pomladanski del prvenstva. Vodenje članov je prevzel Ervin Polovšak, ki je na mestu glavnega trenerja zamenjal Josipa Vugrinca.

Kadrovsko se krepi tudi strokovni štab mlajših selekcij – Janiju Vačunu sta se pri delu z mladimi pridružila Sandi Barukčič in Miha Šmon.

V klubu vabijo vse nadobudne nogometaše, da se jim pridružijo. Letos bodo poskrbeli tudi za aktivno preživetje zimskih počitnic, zato vse otroke vabijo na Brcarijo, in sicer vsak dan od 16. do 20. februarja med 9. in 12. uro. Otroci bodo pod vodstvom usposobljenih trenerjev spoznavali in osvajali prvine nogometne igre, otroci pa bodo razdeljeni v skupine glede na starost in predznanje. Prijavite se lahko po e-pošti nk.sostanj@gmail.com, in sicer do 12. februarja, cena Brcarije pa je 10 evrov.

T.R.

Barvit in zdrav zaključek leta

Članice skupine Šoštanj Šole Zdravja smo v ponedeljek, 29. decembra 2014, proslavile zaključek leta v Topolšici. Kljub zimskim razmeram smo pred hotelom Vesna najprej opravile jutranjo telovadbo. Tisoč gibov po programu dr. Nikolaja Grishina, idejnega vodje vseslovenskega gibanja Šole Zdravja.

Foto: Ljubica Donko

Nato smo se odpravile v restavracijo Wellness centra Zala, kjer nas je v prelepem okolju prijazni natakar postregel s penino in palačinkami. Dedek Mraz iz Eurografa nas je obdaril s stenskim koledarjem in šalom oranžne barve. To je prepoznavni znak člane Šole Zdravja.

Naša članica, vrla Alojzija, Slavka Heindl, nas je razveselila z ročno izdelanimi voščilnicami in izpisanimi verzi za vsako članico posebej. Veselo vzdušje je popestrilo petje in ples pod taktirko gospoda Francija Skornška, ki nas je spremljal z harmoniko.

Prelep dan v sončnem in oranžnem okolju nam je popestrila in obogatila Petra Turk Rupreht, hčerka naše članice Lojzke ter avtorica naše himne, ko je zapela nekaj odlomkov iz oper.

ZDENKA URŠNIK

Foto: Ljubica Donko

Leta jih ne omejujejo

Aktivni Ravenski upokojenci

Po poročilu, ki nam ga je posredoval Jože Jančič, vodja športne sekcije upokojencev v Ravnah, bi lahko sklepali, da je njihovo aktivno preživljanje prostega časa usmerjeno predvsem v športno dejavnost. Kar 40 do 45 članov tega pododbora, se redno udeležuje različnih športnih aktivnosti, od tega je žensk celo več. Tako kot ostali prebivalci Raven, so se tudi upokojeni razveselili REKSe, prostora, ki jim omogoča šport na prostem in v stavbi. Zato so razširili aktivnosti od pikada, kegljanja, telovadbe, balinanja, odbojke tudi na kolesarjenje, strelstvo in pohodništvo. Samo plešejo še menda ne. A šalo na stran.

Foto: Jože Jančič

Člani se zavedajo, da je gibanje telesa, hkrati gibanje duha, zato se radi podružijo. Kegljata tudi najstarejša krajana Franc Hudomal in Ivan Kumer, oba krepko čez osemdeset, a še vedno vestna. Udeležujejo se tudi tekmovanj, kot so tekmovanja v pikadu in kegljanju ter streljanju za pokal Športnega društva. Lani so kolesarji v poletnih mesecih prekosarili tudi zahtevno traso, ki jih je vodila čez več občin. Zagotavljajo, da jo bodo letos ponovili. Kaže, da ima teden kar premalo dni, v ponedeljkih telovadijo, ob torkih igrajo odbojko, v sredo kegljajo v Šoštanju, vmes pa še pohodništvo, strelstvo, kolesarjenje...Seveda pa jim ni težko kaj postoriti tudi sicer za čisto okolje, lepše bivanje in kvaliteto medsebojnih odnosov. Gospod Jančič pravi, da se trudijo prav vsi.

Zdaj komaj čakajo pomladi. Da popestrijo dogajanje na igrišču pri REKSu.

MILOJKA B. KOMPREJ

Spust v Golarjev pekel

Letos so nas jamarji iz Prebolda zopet povabili na tradicionalni spust v Golarjev pekel. Jaz in moj brat sva se letos prvič spustila v to malo bolj resno jamo, ker sva še začetnika.

Spust je bil za druge jamarje že skoraj mačji kašelj. Najprej smo se vsi na parkirišču toplo oblekli in opremili za vstop v čisto drug svet. Na vhodnem delu jame smo najprej odložili različne stvari, ki jih ne potrebujemo v jami. Odpravili smo se naprej po jami in že kar na začetku smo se morali eden za drugim spustiti po dvajsetmetrskem breznu (ali kot rečemo jamarji: šahtu).

Pot smo nadaljevali po pobočju navzdol do še enega šahta, ki je bil globok deset metrov. Najprej se je na sidrišču zavaroval Bojan, da nas je nadziral, da smo se lahko vsi brez težav spustili. Ko smo prišli na minus petdeset metrov (kar pomeni petdeset metrov v globino) smo se nekateri obrnili in odšli nazaj ven, ker smo prišli na globino, primerno svojim sposobnostim. Ostali jamarji so se odločili, da grejo naprej do dvorane, ki je bila na približno -100m.

Čez nekaj časa, ko smo prišli vsi nazaj na vhodni del jame, smo imeli tam nekakšen jamarski zaključek. Najprej smo nabrali dračje, da

Foto: arhiv društva

smo lahko zakurili ogenj. Na ognju smo potem pekli klobase in cvrli sir na kruhu. Klobase so bile zelo dobre, smo pa poskusili narediti tudi nekaj drugih jedi, ki so bile malo smešne.

Poskusili smo peči napolitanke in prekuhavati sok Fruc namesto čaja. Jaz sem še malo zaigral na kitaro in počasi smo začeli pospravljati ter se odpravljati proti avtom in potem domov. Hvala jamarskemu društvu Črni galeb Prebold.

FILIP ŠOLAR, ŠJK PODLASICA TOPOLŠICA

Šah

Na novoletnem turnirju šahovskega kluba Šoštanj, dne 29.12. 2014 je zmagal Rudolf Anclin iz Velenja.

Istočasno je bil tudi volilni občni zbor kluba. Zbor je obnovil zaupanje staremu vodstvu s predsednikom Gregom Rupnikom. Marca 2015, praznuje klub 30. letnico aktivnega dela, zato bo pripravil velik šahovski turnir.

G.R.

Vir: spleť

Velenje
Sp Do 35
LIST
2015

352(497.4 šoštani)

9008161,1

COBISS o

KNJIŠNICA VELENJE

Razstava o šoštanjskem pustu

Pustni torek, 17. februar 2015, do 3. marca 2015
Brezplačen ogled od torka do petka od 10. do 16. ure

Majhna razstava
utrinkov iz pustne
preteklosti
Šoštanja do
danes, ko je
Šoštanj evropsko
karnevalsko
mesto. Na ogled
sta prava pustna
lika Koš šoštanjski
in Tresimir
v naravni velikosti
in v izvorni opravi.

Vabljeni!

Dan odprtih vrat Vile Mayer

nedelja, 8. februar 2015, od 10. do 16. ure
Prešernov dan, slovenski kulturni praznik

Poleg vile in stalnih
zbirk si lahko
v sklopu kiparske
zbirke ogledate
Napotnikovo
upodobitev
Franceta Prešerna
iz leta 1931,
relief z naslovom
Prešeren in Netka.

Vabljeni!